

Grosuplje (centrala)
SP 908
KLASJE
2001
352(497.4 Ivančna Gorica)
120010125,2
KULIZNICA GROSUPLJE
COBISS 0

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
Številka 2 letnik 7 februar 2001

LaMaS
RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
TEL: 061/769-040, GSM1: 041/661-972
FAX: 061/769-045, GSM2: 041/612-923

POPOLNA PONUDBA

Računalniki, tiskalniki, komponente,...
Programi za podjetja in sam.podjetnike,...
... za računovodstvo in trgovino

<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

Osmi pohod po Jurčičevi poti

str. 3

Na Lučarjevem Kalu se je med pustnimi maskami znašla tudi aktualna nora krava.

Občinski svetniki sprejeli zaključni račun za leto 2000

str. 2

V DVORANI OSNOVNE ŠOLE FERDA VESELA BILO JE ZARES VESELO

str. 8

PODELITEV JURČIČEVH PRIZNANJ

str. 11

Iz ivanške občine so Jurčičeva
priznanja dobili:

- Milka Žajc, Kulturno društvo Muljava
- Stiški kvartet
- Kulturno društvo Temenica

Pogovor s športnikom Igorjem Orlom str. 13

Genialna ideja in novi prometni znaki str. 17

Vsem
ženam
čestitke
za
8. marec!

Čudna je letošnja pomlad.
Zjutraj pada sneg, zvečer cvetijo zvončki.

BESEDE UREDNIŠTVA

Kakor smo napovedali, tako smo tudi storili. Klasje izhaja že drugič v manjšem obsegu in zaradi tega upamo, da ni izgubilo svoje berljivosti, če seveda zgodbo o različnih okusih pustimo ob strani. Ker je bilo Klasje tanjše, je bilo tudi lažje in zato cenejše, če pa je cenejše, je bolj prikupno današnjemu ekonomsko navihanemu času. Kakorkoli že, vsaka stvar je za nekaj dobra in tolažimo se, da se na ta način vsi skupaj mogoče učimo krajšega pa vseeno jasnega, prijaznega in zgoščenega izražanja. To nam lahko pomaga v medsebojnih odnosih tudi sicer. Urednik se zato opravičuje, ker vseh člankov v tej številki ni bilo mogoče objaviti. Hkrati vas vabi, da vseeno pošljate svoje zapise o dogodkih, seveda v že omenjeni obliki.

(KM)

OLIMPIC
Sport
GROSUPLJE

OLIMPIC ŠPORT
Trgovina za šport in prosti čas
Koladvorska 2, 1290 Grosuplje, Slovenija
PON - PET: 9.00 - 19.0 SOB: 8.00 - 13.00
tel: **01 787 23 36**

KDO SMO?

LOGO d.o.o.
Ljubljanska cesta 66
1290 Grosuplje
Tel.: 01 7866-830

NAŠA GLAVNA DEJAVNOST
JE PRODAJA IN RAZVOJ

KURILNEGA OLJA

Naročila po tel.: 01 7875-210

KAJ ŠE NUDIMO?

TEHNIČNI PREGLED MOTORNH IN PRIKLOPNH
VOZIL, ZAVAROVANJE, PLAČILO CESTNINE,
PODALJŠANJE REGISTRACIJE.

VSE NA ENEM MESTU!

Iz Jernejeve malhe

Zimska obleka nam je glede na lepo vreme že postala pretopla. Skoraj smo se že začeli pripravljati na sajenje krompirja v februarju, ko nam je sneg pokril obrezne sadnega drevja in trsa. Ponovno nam jo je zagodel sveti Matija in dokazal, da stari pregovori in modrosti še kako držijo. Naredil nam je led, na ceste spravil posipalce peska in soli ter pluge za čiščenje snega. Zmeraj se nam zgodi kaj nepredvidljivega, čeprav ravno za sneg v svečanu tega ne bi mogli reči.

Nepredvidljivo je življenje in zdravje ljudi ter živali. Kdo bi si mislil, da bo bolezen norih krav, za katero še pred letom ni nihče slišal, prinesla toliko težav in nadlog našim govedorejcem, nam uporabnikom pa spet toliko negotovosti in dvomov o koristnosti in škodljivosti našega prehranjevanja.

Vse težave si nakoplje človek sam, ko mu je pred očmi samo nenehno večanje zaslužka in dobička. Pri tem pozabi na naravo, ki ga nekaj časa tolerira, nazadnje pa ga brez milosti in opomina udari. Prehranjevanje živine za večjo prirejo se ni ustavilo niti pred vsiljenim kanibalizmom. Žal mora zdaj ceho za to nespametno početje poravnati tudi tisti naš kmet, ki kostne moke še videl ni in je, ne da bi se tega prav zavedal, ostal po sili razmer naraven, pristen, tako da mu živina na povodcu in koš na rami nista samo odmaknjen spomin na kmečko idiliko. Prav zato mora za tega kmeta država več storiti, mu nuditi tudi materialno podporo, da bo podeželje vsaj še nekaj časa ostalo vabljivo vsem, ki jim neoskrnjena narava ostaja največja vrednota.

Eden izmed ukrepov, s katerimi nova zakonodaja opozarja na neponovljivost narave in na previdnost pri gospodarjenju z njo, je uvedba ekoloških taks za vsa gospodinjstva. Z veliko nejevoljo so sprejeli položnice za plačilo ekološke takse tudi tisti občani, ki imajo na lasten način urejeno oskrbo z vodo. Vsi občani, ki imajo oskrbo iz javnega vodovodnega omrežja, plačujejo prispevek že od vsega začetka. Del tako zbranih sredstev dopolnjuje državni in del občinski proračun. Ravno tako, kot so to uvedbo s težavo sprejeli občani, jo je s težavo sprejela tudi občina. Odgovornost do javnih sredstev se tako še povečala, vendar kljub dodatnim zbranim sredstvom občina in država še dolgo ne bosta sposobni urediti osnovnih komunalnih potreb (oskrba z vodo, odvajanje in čiščenje odpadkov, deponiranje in sortiranje odpadkov). Kaj hočemo, spoštovanje zakonov je dolžnost in obveza tako občine kot občanov.

Kot se zanimamo za naravo, se moramo zanimati tudi za soljudi, zlasti za tiste, ki jim je noga v starosti in boleznih zastala in potrebujejo našo naklonjenost. Čedalje več ljudi išče pomoč v domu starejših občanov, kjer je vedno težje dobiti mesto. Da bi ljudi zadržali čim dlje v domačem okolju, je občina Ivančna Gorica namenila več sredstev za pomoč na domu. Dve strokovni delavki bosta občanom nudili stalne obiske na domu, urejali in pomagali bosta pri preskrbi z živili in zagotovitvi redne prehrane, vzdrževali socialni stik in skrbeli za ostale potrebe. Po koncesiji, ki jo daje občina, bosta stroške krila oskrbovanec in občina po pravilniku, sprejetem na občinskem svetu.

Če ne znamo sprejeti bližnjega iz domačega okolja, kako bi znali razumeti prebežnika, ki pride z drugega konca sveta, z drugimi navadami, pa vendar z občutljivo človeško dušo in lačnimi usti. Koliko naših ljudi v bližnji in daljni zgodovini je na enak način prešlo državno mejo in naletelo na odprta vrata dobrih ljudi. Ksenofobičnost do prebežnikov v naši družbi ni sprejemljiva. Stavimo vse, da bomo v svoji majhnosti z našim razumom in velikim srcem znali ustvariti ljudem ustrezne življenjske pogoje. Vnaprejšnji predsodki so največkrat brez osnove.

Maškaram, ki v pustnih dneh po tradiciji kolovratijo od vrat do vrat, od znanca do neznanca, od prireditve do prireditve, da se lahko pokažejo v svoji izvorni domišljiji, je letos malo ponagajal sneg. Lepo je, da se ohranja tradicija. Kako prijetno je vsaj en dan odložiti vsakodnevno masko, čeprav bi nas kmalu začela obremenjevati tudi druga podoba. Nihče ni s seboj vedno zadovoljen. Bodimo dobri, taki kot znamo biti.

Krofi in mastna usta s požirkom preko slamice pa ostajajo v spominu do prihodnjega pusta.

Nasvidenje!

Župan Jernej

ODDAJA DOHODNINSKIH NAPOVEDI

Davčna uprava Republike Slovenije, Davčni urad Ljubljana, Izpostava Grosuplje, Kolodvorska 4 obvešča občane Občine Ivančna Gorica in ostale zavezanke za oddajo dohodnine, da bo Izpostava Grosuplje organizirala prevzem dohodninskih napovedi v Občini Ivančna Gorica v četrtek, 22. 3. 2001, in v petek, 23. 3. 2001, od 8. do 18. ure v prostorih Občine Ivančna Gorica.

Vljudno vabimo vse zavezanke, da izkoristijo to možnost, v nasprotnem primeru pa lahko oddajo dohodninsko napoved na izpostavi Grosuplje, Kolodvorska 4, do 31. 3. 2001.

Po pooblastilu direktorice
Vodja izpostave Anton Žitnik

POROČAMO S SEJE OBČINSKEGA SVETA

Svetniki Občine Ivančna Gorica so večkrat izrazili željo, da bi bili bolje seznanjeni z aktivnostmi na področju športa, posebej še nogometa. Zato se je 16. seja Občinskega sveta pričela na nogometnem igrišču v Ivančni Gorici. Ogledali so si tribune, nogometno igrišče, garderobe, umivalnice, sanitarije in ostale spremlja-joče prostore.

Predlog Zaključnega računa proračuna za leto 2000.

Seja se je nadaljevala v prostorih Občine Ivančna Gorica, kjer so potrdili Odlok o zaključnem računu proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2000.

Osnutek Proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2001.

V nadaljevanju so obravnavali Osnutek proračuna za leto 2001. Po predvidevanjih se bo letos v občinsko blagajno nateklo 1,11 milijarde tolarjev, odhodkov naj bi bilo 1,59 milijarde, primanjkljaj pa nameravajo povečini pokriti s prodajo republiških obveznic; predvidevajo 420 milijonov tolarjev prihodka. Župan Jernej Lampret je povedal, da bodo namenili 40 milijonov tolarjev za dokončanje gradnje deponije v Špaji dolini, 250 milijonov tolarjev za začetek zidave stiške osnovne šole in 100 milijonov tolarjev za gradnjo vodovoda na polževski planoti. Pri tej naložbi bodo sodelovali tudi kra-jani, saj se pričakuje, da bo vsako gospodinjstvo prispevalo po 2000 nemških mark in plačalo še priključne takse. Tako bodo pridobili še dodatnih 60 milijonov tolarjev za prepotrebno naložbo.

Za odkup zemljišča in zidavo čistilne naprave v Šentvidu pri Stični je predvidenih 40 milijonov tolarjev. Prav tako je predvidena gradnja vodovoda za približno 40 gospodinjstev na visoki coni Stična. Ta gospodinjstva naj bi tudi prispevala pa 2000 nemških mark, vodo pa bi dobila iz črpališča v Trsteniku.

Letos je tudi predvideno, da bodo vsi občani plačevali ekološko takso,

torej tudi tisti, ki niso priključeni na javni vodovod in imajo vodo iz krajevskih ali svojih vodovodov, kar bo po županovem mnenju povzročilo precej protestov.

Sklep o javni razgrnitvi Osnutka Odloka o zazidalnem načrtu 14/a "Novi center Ivančna Gorica" (prva faza).

Svetniki so sprejeli Sklep o enomesečni javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta 14/a "Novi center Ivančna Gorica". Zazidalni načrt se pripravlja za območje med železniško progo na severu, Rimsko cesto na vzhodu, vzhodno obvozno cesto na jugu in regionalno cesto na zahodu. Območje, v katerega je vključeno širše območje griča s cerkvijo Sv. Jožefa, leži jugovzhodno od sedanjega centra Ivančne Gorice. Območje urejanja se namenja razvoju terciarnih in kvartarnih dejavnosti ter stanovanjem.

Ustanovitev in delovanje lokalnega pospeševalnega centra Grosuplje - Ivančna Gorica (LCP).

Občinski svet je bil seznanjen, da v Sloveniji deluje že 37 lokalnih pospeševalnih centrov za razvoj malega gospodarstva. Ustanovitveni kapital za te neprofitne organizacije zagotavljajo država in občine. Naloge (LPC) so: lokalne razvojne vzpodbude; sooblikovanje lokalnega razvoja partnerstva, analiza in raziskava trga, priprava skupnega razvojnega programa vključenih občin, sooblikovanje načrta ljubljanske regije za pridobivanje razvojnih sredstev Evropske unije; Finančne vzpodbude za podjetnike in obrtnike - pri tem se predvideva sodelovanje z Medobčinskim skladom za razvoj malega gospodarstva občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica. Lokalne zaposlitvene vzpodbude: priprava in izvajanje programov ohranjanja in nastajanja novih delovnih mest, da bi preprečili odhajanje delovne sile v večja mesta. V letu 2001 bo država predvidoma zagotovila sredstva v višini 5.000.000 tolarjev, kar

konkretno za občino Ivančna Gorica pomeni 2.500.000 tolarjev za leto 2001 ali manj, vendar se v tem primeru zmanjšajo sredstva države.

Sklep o višini cen programov v Javnem vzgojno-varstvenem zavodu Vrtec Ivančna Gorica.

Svetniki so tudi potrdili Sklep o višini cen programov v Javnem vzgojno-varstvenem zavodu Vrtec Ivančna Gorica, ki znaša od 1. 3. 2001 za:

- dnevni program za otroke drugega starostnega obdobja 49.900 tolarjev na otroka, kar je za 14,4 % višje;
- program priprave otroka na vstop v osnovno šolo v obsegu 600 ur letno 17.400 tolarjev na otroka, kar je za 14,5 % višje.

Sklep o financiranju političnih strank v Občini Ivančna Gorica

Svetniki so sprejeli sklep, da se višina sredstev, namenjenih za financiranje političnih strank, določi v proračunu za posamezno proračunsko leto ter da ta ne smejo presegati 30 tolarjev na glas volivca, ki je veljavno glasoval za te stranke, in ne 0,2 % sredstev, ki jih ima občina opredeljene po predpisih, ki urejajo financiranje lokalnih skupnosti.

Občinski svet je obravnaval tudi Osnutek programa dela Občinskega sveta za leto 2001 in sprejel Informacijo o izgradnji avtoceste januar 2001 ter sklep o ukinitvi javnega dobra v k.o. Stična, Metnaj in Kriška vas. Zadržal pa je sklep o vzpostavitvi javnega dobra v k.o. Metnaj.

Ob zaključku se je župan svetnikom zahvalil za strpno delo, saj je bilo obravnavanih ali sprejetih vseh 14 točk dnevnega reda.

Ob zaključku je župan povabil vse člane Občinskega sveta na Jurčičevo pot, ki je predvidena za 3. 3. 2001. Seja je bila zaključena ob pol njih ponoči.

Danijela Pirman

KOMISIJA ZA MANDATNA VPRAŠANJA, VOLITVE, IMENOVANJA IN PRIZNANJA OBČINE IVANČNA GORICA

V skladu s 16. členom Statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 2/99) in 17. členom Odloka o priznanjih in nagradah Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 8/96) objavljamo

JAVNI RAZPIS

za podelitev priznanj in nagrad Občine Ivančna Gorica v letu 2001

Občina Ivančna Gorica bo ob občinskem prazniku podeljevala priznanja in nagrade za izjemne uspehe na posameznih področjih družbenega življenja in dela, ki prispevajo k razvoju in ugledu Občine, življenja v njej in njeni podobi.

Priznanja in nagrade Občine so:

- Častni občan
- Zlati grb Občine, kot najvišja nagrada Občine, podeljena za življenjsko delo, večletne dosežke ali enkratne izjemne uspehe na družbenem ali gospodarskem področju, ki so izrednega pomena za razvoj in ugled Občine
- Nagrada Josipa Jurčiča, za izjemne enkratne dosežke in pomembnejše trajne uspehe, ki pospešujejo razvoj posameznih dejavnosti v Občini

- Plaketa Antona Tomšiča, za delovna prizadevanja in uspehe, ki so pomembno prispevali h gospodarskemu, kulturnemu in družbenemu razvoju Občine, za posebne zasluge na področju kulturnega, športnega in drugega družbenega razvoja ter za večletno uspešno delo ob njihovih jubilejih.

Priznanja in nagrade bodo podeljene ob občinskem prazniku Občine Ivančna Gorica 29. maja 2001.

Pobudniki za podelitev nagrad in priznanj Občine so lahko organi Občine ter posamezniki in organizacije z območja Občine.

Pobuda za podelitev mora vsebovati:

- podatke o pobudniku,
- podatke o pravni ali fizični osebi, ki naj bi to nagrado prejela in
- podrobno utemeljitev, zakaj naj bi bila ta oseba upravičena do nagrade.

Pisne predloge z obrazložitvijo pošljite do 31. marca 2001 na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8, Ivančna Gorica - s pripisom "Nagrade in priznanja".

O podelitvi priznanj bo odločal Občinski svet Občine Ivančna Gorica na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja.

PREDSEDNIK
Dušan Strnad, l.r.

Osmi pohod po Jurčičevi poti je privabil približno tisoč petsto ljudi

Z DOBRO VOLJO SO PREMAGALI DEŽ IN BLATO

Ob odprtju razstave Marjana Maznika na Čandkovi domačiji je Anton Tekavec pokazal, kako je Krjavelj hudiča na pol presekal.

Ob poti so domačini pohodnikom stregli pecivo in toplo pijačo, nekaj se je dobilo tudi zastonj

Letošnji pohod po Jurčičevi poti je bil v znamenju dežja in blata, kar pa najbolj zagnane pohodnike ni preveč motilo. Predsednik Turističnega društva Višnja Gora Pavel Groznik je povedal, da se je tokrat na petnajst kilometrov dolgo pot od Višnje Gore do Muljave, ki so jo označili člani Planinskega društva Viharnik, podalo okoli tisoč petsto ljudi, kar je za več kot polovico manj kot so jih pričakovali.

Za to je bilo v veliki meri krivo vreme in počitnice na ljubljanskem

področju. Organizatorji, planinski društvi Viharnik in Polž, ivanško društvo podeželskih žena, krajevni skupnosti Višnja Gora in Muljava, turistična društva Višnja Gora, Muljava in Krka, Sklad za ljubiteljsko kulturo z Muzejem na Muljavi in Občina Ivančna Gorica kot koordinator, so bili s pestrostjo pohodnikov vendarle zadovoljni, saj so ljudje vseh starosti prišli iz

Slavosni govornik je bil pisatelj Ivan Sivec, ki je v svojem govoru med drugim obljubil, da bo v prihodnje napisal knjigo o Dolenjski.

različnih koncev Slovenije. Letošnji najstarejši udeleženec pohoda je bil 87-letni Janez Železnikar iz Zgornje Drage, iz povprečja pa je kot prejšnje leto izstopala tudi še ne triletna Severjeva Sara iz Muljave, ki je kilometre blatne poti prespala v varnem

zavetju očkovga nahrbtnika.

Letošnja novost je bila, da so pohodniki prvi žig dobili v višnjegorski mestni hiši, kar je pripomoglo k temu, da si je več ljudi ogledalo tamkajšnje znamenitosti in razstavo novomeškega slikarja Marjana Maznika, ki so jo ob bogatem kulturnem programu na Čandkovi domačiji odprli na predvečer pohoda.

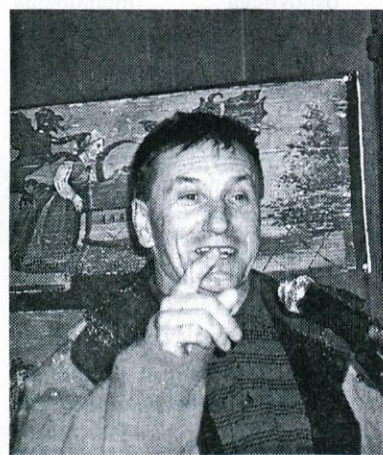
Podobno kot prejšnja leta so tudi letos za sestradane in žejne pohodnike ob poti skrbeli domačini, ki so marsikaj ponudili tudi zastonj, kar je po besedah župana Jerneja Lampreta pokazalo, da so ljudje pohod sprejeli za svojega.

Vsi, ki so se v soboto podali na pot, so srečno prišli do cilja, pa čeprav umazani in mokri do kolen. Nekateri so ubrali tudi nekoliko drugačno smer, kot so jo označili Viharniki, saj je bilo od Zavrtača do Muljave varneje iti kar po cesti, za kar se je odločil tudi najstarejši pohodnik. Na prvem cilju na Muljavi, nekateri so pot nadaljevali do Krke, je Sklad za ljubiteljsko kulturo iz Ivančne Gorice pripravil kratek kulturni program, ki se je kljub dežju odvijal kar na prostem. "Vzdušje je bilo enkratno in k temu so prispevali godbeniki iz Stične, muljavski pevci, Deseti brat, slavosni govornik Ivan Sivec, predvsem pa pohodniki sami, ki pravijo, da se Muljave ne pozabi," je povedala vodja Sklada za ljubiteljsko kulturo v Ivančni Gorici Tatjana Lampret.

Janja Omahen

Na zaključni slovesnosti na Muljavi je igrala stiška godba.

Jurčičevo pot je prehodil in jo tudi vodil ivanški župan Jernej Lampret.

OD FUŠARJA DO OBRTRNIKA

OBRTRNO DOVOLJENJE

Vprašanje:

Pred časom sem se preselil v drugo občino in s tem tudi svojo dejavnost, ki jo opravljam kot s. p. (fotografiranje v komercialne namene). To dejavnost opravljam že šesto leto in od dokumentov, ki jih od mene zahtevajo na novi lokaciji, imam le priglasitveni list in odločbo upravne enote o izpolnjevanju pogojev. Nimam za to obrtnega dovoljenja, po izobrazbi pa sem gimnazijski maturant. Doslej mi ni nihče povedal, da moram imeti tudi obrtno dovoljenje oziroma me ni nihče terjel zanj.

Odgovor:

Dejavnost, ki jo opravljate, je obrtna dejavnost in spada med "fotografske dejavnosti". Oseba, ki to dejavnost opravlja, mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo. Na upravni enoti bi vas morali opozoriti, da ste dolžni pridobiti obrtno dovoljenje oziroma bi se morali sami ustrezno pozanimati o tem. Seveda bi navedeno dejavnost brez obrtnega dovoljenja lahko opravljali še naprej, če vas morebiti zanj ne bi terjel inšpektor. Ker pa ste se preselili na območje druge upravne enote, so vas opozorili na to, kar bi morali imeti, pa nimate. V tem primeru boste morali izpolniti izobrazbeni pogoji (pridobljene delovne izkušnje ne štejejo), ali pa boste morali zaposliti nekoga z ustreznimi strokovno izobrazbo, ki bo vpisan v vašem obrtnem dovoljenju in zaposlen pri vas za nedoločen čas.

VGRAJEVANJE STAVBNEGA IN DRUGEGA POHIŠTVA

Po spremembi zakonodaje od decembra lani lahko nekdo, ki želi opravljati navedeno dejavnost, pa nima lesarske šole ustrezne smeri, opravi preizkus znanja, in sicer za: vgrajevanje in popravilo vrat, oken, vratnih podbojev in okenskih okvirjev, ki jih ni izdelal izvajalec; vgrajevanje in popravilo kuhinjske in stanovanjske opreme, ki je ni izdelal izvajalec; vgradnjo in popravilo stopnic, ki jih ni izdelal izvajalec; vgradnjo in popravilo opreme za trgovine, poslovne prostore in podobno iz lesa in drugih materialov, ki jih ni izdelal izvajalec, ter notranja zaključna dela, kot so stropi, leseni opaži, premične pregrade itd. Postopek za pristop k preizkusu znanja se izvede preko vaše območne obrtne zbornice, pogoj so vaše delovne izkušnje iz navedenih del ter plačilo nadomestila v višini 51.200 tolarjev. Enak postopek velja tudi za oblaganje tal in sten z mehkiimi oblogami (topli podi, pluta, tekstil...), brušenje in lakiranje parketa ter polaganje parketa in drugih lesenih talnih oblog.

Kljub slabemu vremenu se je pohoda po Jurčičevi poti udeležilo veliko ljudi iz vse Slovenije.

TAKSA ZA OBREMENJEVANJE VODE

(republiška ekološka taksa)

Javno komunalno podjetje Grosuplje je začelo 1. januarja 2001 zaračunavati takso za obremenjevanje vode tudi tistim občanom občine Ivančna Gorica, ki niso priključeni na javni vodovod, ki je v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje.

Glede na veliko število ugovorov, predvsem občanov iz krajevnih skupnosti Višnja Gora, smo dolžni, javno podrobneje obrazložiti pravno osnovo, način, višino in namen zaračunane takse za obremenjevanje vode, ki jo je z Uredbo o taksi za obremenjevanje vode uvedla Vlada RS v letu 1995, uveljavila pa 1.1.1996. leta. Taksa za obremenjevanje voda se plačuje zaradi odvajanja tehnoloških, padavinskih in komunalnih odpadnih voda v površinske in podzemne talne vode.

Zavezanec za plačilo takse je izvajalec javne službe, odvajanja in čiščenja komunalne, odpadne in padavinske vode na območju lokalne skupnosti, in sicer za komunalno odpadno vodo tistih uporabnikov, ki so priključeni na kanalizacijsko omrežje ali imajo greznice oziroma prosti iztok.

Višina takse se spreminja letno in je odvisna od cene na enoto obremenitve, ki jo določi Vlada RS v mesecu decembru za vsako naslednje leto ter od seštevka enot obremenitve, doseženih z izpuščanjem odpadnih voda v enem koledarskem letu. Količina odpadnih voda je enaka količini porabe pitne vode.

Seveda pa se tako izračunana višina takse lahko zniža za toliko enot obremenitve, kolikor jih je v odpad-

nih vodah odstranila javna čistilna naprava.

Pri vseh uporabnikih, ki so priključeni na javni vodovodni sistem v upravljanju JKP Grosuplje, je bilo plačilo takse uveljavljeno že leta 1996, z navodilom Ministrstva za okolje in prostor RS in obrazložitvijo k izračunu takse pa je podrobneje prikazan izračun količine komunalne odpadne vode na prebivalca na leto (55 m3 odpadne vode), tudi za tiste uporabnike, ki uradno oziroma ne merijo porabe pitne vode. Pri določanju količine odpadne vode bomo za izračun upoštevali tudi verjetno porabo vode na lokalnih vodovodih, ki so v upravljanju vodovodnih odborov. Pogoj pa so usmerjeni števeci skladno z Uredbo o rokih, v katerih se redno overjajo merila (Ur. l. št. 61/98) in vsaj trime-

sečno sporočanje količin porabljene vode.

Z letošnjim letom je prihodek takse postal sestavni del republiškega oziroma občinskega proračuna in se šteje v primerno porabo, zato smo kot izvajalec javne službe in hkrati kot zavezanec za plačilo takse prisiljeni uveljaviti plačilo pri vseh občanah, ne glede na način oskrbe s pitno vodo ali način odvajanja odpadnih voda. Izjema so le veliki porabniki, ki pa so direktni zavezanec na Ministrstvu za okolje in prostor. Tako zbrana sredstva so strogo namenjena gradnji objektov, ki zmanjšujejo onesnaževanje vode. V občini Ivančna Gorica je bilo v preteklem letu zbranih približno 22 milijonov tolarjev. Do sedaj je bila s sredstvi v preteklih letih zgrajena kanalizacija v Stični, kanalizacija v naselju Škrjanče, v zadnjih dveh letih pa poteka izgradnja kanalizacije v naselju Šentvid pri Stični.

Primerjalno naj navedem, da je

plačilo takse občanov Mestne občine Ljubljana v letu 2000 znašalo 72 SIT/m3 porabljene vode, ker imajo samo mehansko stopnjo čiščenja odpadnih voda, v občini Domžale kjer čistilna naprava deluje zelo dobro, je znašalo plačilo 13 SIT/m3 porabljene vode, v občini Ivančna Gorica pa 48 SIT/m3 porabljene vode.

Uvedba plačila takse za onesnaževanje z odpadnimi vodami je vsekakor dodatna finančna obremenitev naših občanov, zato je toliko večja obveza občine in JKP Grosuplje, da pravočasno pripravimo zahtevane programe in sredstva uporabimo na območjih, kjer so bila zbrana.

Doslej nam je to uspevalo.

Javno komunalno podjetje
Grosuplje
Direktor:
Janez Skarlovnik

GNOJENJE TRAVINJA

Vse rastline, tudi trave, detelje in zeli potrebujejo za rast in uspevanje hranila, ki jih črpajo pretežno iz zemlje. Če želimo, da bo pridelek krme s travinja stalno obilen, moramo hranila, ki jih s pridelki vsako leto odnašamo, tudi redno nadomeščati z ustreznimi gnojili.

GNOJENJE TRAVINJA ZA RAZLIČNE NAČINE IN INTENZIVNE STOPNJE RABE

a) Dvokosni travniki
Za redno vsakoletno gnojenje dvokosnih travnikov v naših rastnih razmerah zadostuje gnojenje zgolj s fosforjem in kalijem, če je v doslej gnojeni ruši vsaj 5 % metuljnic.

b) Trikosni travniki
Trikosne travnike gnojimo z večji odmerki N, P in K hranil kot dvokosne, tudi če ne dobimo večjega pridelka. Zato pa je seno s hranili

bogatejše. Če pravočasno pospravimo prvi dve košnji, potem sledi še dognojevanje za tretji odkos. V nasprotnem primeru ne dognojujemo ali le z manjšimi skupnimi količinami dušikovih hranil. Pomembno je, da dognojevanje opravimo po pravilu košnje.

c) Štiri- in večkosni travniki
Ta raba zahteva večjo skrb za travno rušo in določeno previdnost ter doslednost. Gre za večje količine s pridelkom odnesenih hranil, čemur sledi tudi povečana poraba hranil za gnojenje. Obvezno je dognojevanje za vsako košnjo z dušikom v mejah 40 in 60 kg N/ha. Ustrezno z večjim odmerkom dušika moramo pri gnojenju povečati tudi odmerek P in K, sicer se bodo v travni ruši preveč razvile zeli.

Če se kljub kompleksnemu gnojenju v travni ruši preveč razbohoti plevel, je treba tak travnik obnoviti s

setvijo mešanic semena izbranih vrst in sort trav.

KDAJ GNOJITI

S fosforjem in kalijem gnojimo travinje glede na čas, največkrat že jeseni ali zgodaj spomladi, do začetka rasti travne ruše. Pri intenzivni rabi vse bolj delimo tudi osnovno gojenje (PK) na dva gnojilna obroka. Skupno količino dušikovih gnojil pa je treba obvezno deliti v več gnojilnih obrokov.

Zelo občutljive so tudi količine organskih gnojil na travinju. Še zlasti je to pomembno pri uporabi gnojevke na travinju. Količina v enem obroku naj ne bi presegla 15 m3 gnojevke na ha. Čas razvoza naj bo izbran glede na nižje dnevne temperature in povišano zračno vlago.

Okvirne gnojilne norme za travinje pri različnih načinih rabe (po Leskovšku, 1993)

Darja Janežič, kmet. ing.

Stopnja intenzivnosti rabe	kg N/ha za košnjo					P2O5 kg/ha	K2O kg/ha	Okvirni pridelki v dt/ha	
	I	II	III	IV	V			SS	ŠE
1 x košnja	0 - 40					25 - 40	40 - 70	40	1600
2 x košnja	0 - 40					50 - 70	100 - 160	70	2800
3 x košnja	40 - 50	40 - 50	20 - 40			60 - 80	120 - 200	100	4000
4 x košnja	40 - 50	50	60	40 - 50		80 - 100	140 - 240	110	4800
pašno-kosna raba	60	60	60	60	60	100 - 130	200 - 300	130	5700

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Pomembnejša reforma skupne kmetijske politike (SKP) je bila izvedena leta 1992, z njo pa so želeli odpraviti najpomembnejše slabosti, ki jih je pokazala dotedanja praksa. Reforma je pomembno preoblikovala skupno kmetijsko politiko. Spremenila je način zaščite in financiranja kmetijstva, vendar se ni dotaknila temeljnih načel in ciljev SKP. V njenem duhu so bile narejene tudi spremembe kmetijske politike z berlinskim vrhom leta 1999, ki

KATERE SO TEMELJNE ZNAČILNOSTI SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE EU?

določajo kmetijsko politiko do leta 2006 - politiko, kateri se mora prilagoditi tudi slovensko kmetijstvo.

Intervencijske cene se znižujejo, kar potegne za sabo tudi raven tržnih cen, nastalo izgubo dohodka pa pokrivajo z neposrednimi oziroma kompenzacijskimi plačili. Pri žitu in oljnicah je njihovo plačilo pri velikih pridelovalcih vezano na sodelovanje v programu opuščanja pridelave (program prahe), pri govedu in drobnici pa je višina plačil odvisna od obremenjenosti površin z živalmi na posameznem gospodarstvu. Reforma tako tudi omejuje rast proizvodnje in pospešuje ekstenziviranje prireje.

Sedaj v okviru SKP ločimo naslednje modele skupnih tržnih ureditev:

1. model popolne izpeljave osnovnega mehanizma tržnovenovne zaščite kmetijstva

s proizvodnimi kvotami (mleko, sladkor);

2. model popolne izpeljave osnovnega mehanizma tržnovenovne zaščite kmetijstva s kompenzacijskimi plačili in programom prahe oziroma drugimi omejitvami (žito, govedo, drobnica);

3. model omejene izpeljave osnovnega mehanizma tržnovenovne zaščite ob morebitnih nekaterih drugih ukrepih (prašičje meso, vino, sadje in zelenjava, perutninsko meso in jajca);

4. model dohodkovnih neposrednih plačil ob nizki zaščiti (oljnice, tobak, oljčno olje, pšenica durum, hmelj, lan in konoplja);

5. model minimalne zunanjetrgovinske zaščite (predelani proizvodi iz sadja in zelenjave).

DEDIŠČINA VODNIH MLINOV IN ŽAG OB TEMENICI (5)

MLIN IN ŽAGA PRI ŽAGARJEVIH NA BREGU PRI TEMENICI

Domačija Breg pri Temenici 8, po domače pri Žagarjevih, stoji na severovzhodnem koncu vasi. Zasnovana je kot vzporedna domačija, ki jo sestavlja več stavb: enonadstropna hiša, veliko gospodarsko poslopje s hlevi, podom in kaščo, ostanki mlina, žage, kovačnice in hidroelektrarne. Stavbe pričajo o nekdanji močini in uspešni družini Čebularjevih, ki so se ukvarjali z gostilničarstvom, mlinarstvom in žagarstvom.

Zgodovina domačije sega v drugo polovico 19. stoletja, ko so Čebularjevi, po domače Travniki iz Šentvida pri Stični okoli 1880 kupili na Bregu hišo z mlinom, danes Žagarjevo domačijo, in so jo podarili sinu Antonu Čebularju, potem ko se je poročil s Terezijo Verbič, po domače Štihovo z Brega. Anton Čebular je okoli 1882 prenovil tedaj skromno pritlično hišo. Čez cesto, nasproti hiše, pa je dal zgraditi večje gospodarsko poslopje.

je. Sedanje podoba je domačija dobila okoli 1912, potem ko jo je Antonov sin Josip Čebular temeljito prenovil. Za potrebe gostilničarstva je hišo preuredil v enonadstropno hišo s frčado, z gostilničarsko sobo v pritličju in s stanovanjem v nadstropju. Ob hiši je dal za goste postaviti tudi zaprto in zastekljeno leseno verando. Josip Čebular (1887 - 1956) je bil uspešen in znan gostilničar, žagar in mlinar. Pod njegovim vodstvom je domačija v začetku 20. stoletja močno napredovala in doživela svoj največji razcvet.

Poleg gostilne, s katero so se Žagarjevi ukvarjali do začetka druge svetovne vojne, sta predstavljala glavni vir njihovega preživljanja predvsem mlin in žaga. Mlin na Žagarjevi domačiji je zelo star in je mletel že v drugi polovici 18. stoletja, danes pa so tam samo še ruševine. Po pripovedovanju sedanje lastnice Žagar-

jeve domačije je bil mlin zasnovan kot dvoprostorna zidana stavba, s prostorom za mletje in z mlinarjevo sobo. Imel je tri pare kamnov in stope, ki so jih poganjala vodna kolesa na korce. Deloval je do 1970.

Vzporedno z mlinom še stoji delno ohranjena stavba nekdanje žage, ki je mlajšega nastanka. Do danes se je ohranila le lupina stavbe, njena strojna oprema je žal že propadla. Kdaj je bila postavljena, ni znano. Po zunanem izgledu bi lahko sodila še v konec 19. stoletja ali na začetek 20. stoletja. Mogoče jo je dal postaviti Josip Čebular še pred začetkom prve svetovne vojne. Po zasnovi pripada tipu žage venecijanke z lesenim jarmom z enim listom za žaganje hloda, ki ga je poganjalo vodno kolo. Po drugi svetovni vojni je gospodar njen pogon preuredil na turbino. Od tedaj dalje so lahko na žagi žagali hlode na dva lista

OBVESTILO - NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE

Cenjene stranke obveščamo, da imajo trgovine KZ Stična v Zagradcu in Radohovi vasi nove telefonske številke, in sicer:

železnina Zagradec	788-86-06
samopostrežna trgovina in bife Zagradec	788-86-04
železnina Radohova vas	780-01-16
samopostrežna trgovina Radohova vas	780-01-13
Bife Pluska	780-01-17

KZ Stična

OBVESTILO

Obveščamo vse kmetovalce, ki sodelujejo s Kmetijsko zadrugo Stična in ki še niso oddali odločbe o pavšalnem nadomestilu za leto 2001, naj to storijo čimprej.

Če ne boste dostavili odločbe, vam ne bomo mogli obračunati pavšalnega nadomestila v vrednosti 4 %.

KZ Stična

OBVESTILO

Obveščamo vas, da so obrazci za uveljavljanje trošarine že na voljo v papirnicah, kjer jih lahko kupite. Izpolnjene obrazce s priloženim potrdilom o lastništvu in morebitnimi pooblastili vseh polnoletnih solastnikov oz. lastnikov (vračilo trošarine lahko zahteva le eden na kmetiji) pošljite na naslov:

CARINSKI URAD LJUBLJANA

Oddelek za trošarine

Šmartinska 152 A

1000 LJUBLJANA

Kmetijska svetovalna služba
Darja Janežič

OPRAVIČILO

V Društvu gojiteljev malih pasemskih živali se opravičujemo gospodu Jožetu Jamniku, ker smo ga pomotoma izpustili s seznama razstavljalcev na II. superpokalu kuncev v Sloveniji. Jože Jamnik je razstavil dva kunca, ki sta bila ocenjena z oceno odlično. Upamo, da bo to opravičilo sprejel z razumevanjem.

Člani DGMPŽ Ivančna Gorica

hkrati. Od 1954 do 1956 je žaga delovala na elektriko, z obratovanjem pa je prenehala okoli 1956. Na žago so les vozile stranke iz številnih bližnjih in bolj oddaljenih vasi, celo z okolice Sel pri Šumберку.

Pomen Žagarjeve žage je, da predstavlja eno redkih, vsaj delno ohranjenih

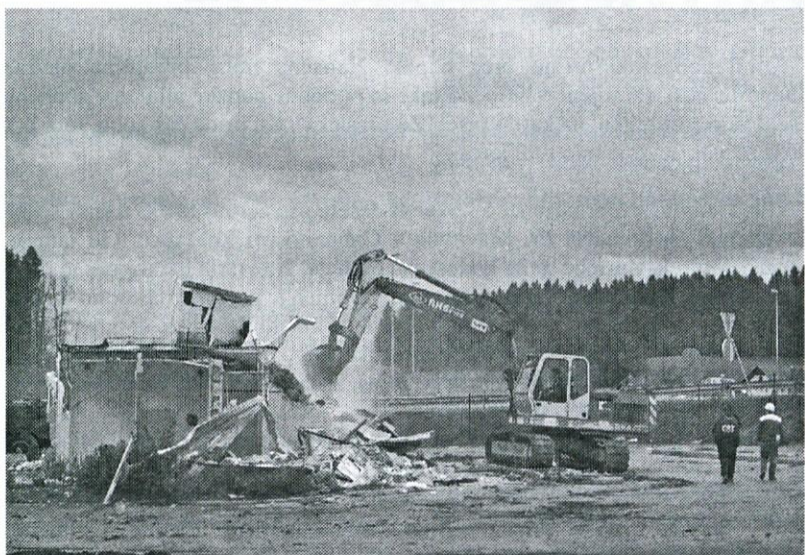
žag, ki so v preteklosti delovale ob Temenici. Po doslej znanih podatkih sta poleg Žagarjeve delovali še dve žagi: Vovkova v Martinji vasi pri Šentlovrencu in nekdanja grajska žaga v Luknji pri Novem mestu.

Dušan Štepec, univ. etnolog

Žagarjeva hiša, v kateri je bila do druge svetovne vojne gostilna

KONČNO NOV BENCINSKI SERVIS

Čprav je nova bencinska črpalka velika in lepa, je bilo marsikomu, še posebej uslužbencem, hudo, ko so podirali staro.

V decembrski številki Klasja je bil objavljen članek o gradnji bencinskega servisa z gornjim naslovom in sliko, a brez navedbe pisca.

Iz prispevka je razvidno, da pisec ne pozna dogodkov in problematike kraja Ivančna Gorica ali pa želi zavajati javnost, jo vznemirjati ali zakrivati lastne slabosti.

Krajani Ivančne Gorice se nismo nikoli oskrbovali z gorivom v Trebnjem, še manj v Zagradcu. Bilo je ravno obratno. Oni so se do pred nekaj let oskrbovali z gorivom v Ivančni Gorici.

Pred 35 leti smo se krajani in okoliški potrošniki oskrbovali z gorivom v Agroservisu v Ivančni Gorici iz ročne črpalke, ki so jo nameščali v sode. Po dograditvi avtoceste, ki so jo zgradile mladinske

delovne brigade, je vodstvo tedanje krajevnosti Ivančna Gorica ocenilo in sklenilo, da je na novozgrajeni avtocesti treba zgraditi tudi bencinski črpalki. Take želje so imeli tudi v Grosuplju. Krajani so se obrnili na Petrol z željo, da se v Ivančni Gorici na avtocesti zgradi bencinski črpalki, toda brez uspeha. Krajevna skupnost se je nato obrnila na Istrabenz v Kopru, kjer so zelo hitro ugotovili tudi ekonomsko utemeljenost gradnje bencinske črpalke na avtocesti v Ivančni Gorici.

Po dogovoru s Krajevno skupnostjo Ivančna Gorica, ki je sodelovala pri izgradnji črpalke z dostavo gradbenega materiala na gradbišče, je Istrabenz kmalu pripeljal prvo 50.000-litrsko cisterno in jo odložil na desni strani avtoceste proti naselju Ivančna Gorica, kjer je nato začel graditi črpalko. Tako se je začelo. Leta 1965 sta bili zgrajeni že obe

bencinski črpalke, ki sta zaposlovali 24 delavcev domačinov in oskrbovali z bencinskimi derivati ne le prebivalce Ivančne Gorice in širše okolice, temveč tudi veliko voznikov na avtocesti iz vse bivše Jugoslavije in od drugod. Dovolj je povedati, da sta bili črpalke v Ivančni Gorici po prometu takoj za mejno črpalko Fernetiči.

Za izgradnjo črpalke je Krajevna skupnost Ivančna Gorica z dostavo gradbenega materiala - peska prispevala 3.000.000 tedanjih dinarjev. Kupila tudi zemljišče motel, toda do izgradnje le-tega ni prišlo.

Pred nekaj leti sta se vodstvi Istrabenza in Petrola dogovorili, da Petrol prepusti vse črpalke na Primorskem Istrabenzu, le-ta pa vse črpalke v notranjosti države Petrolu. Ta dogovor pa je bil le začasen, saj sedaj gradi Istrabenz povsod, zgradil je tudi črpalko v Zagradcu.

IVANČNA GORICA - 15 HIŠ, OD TEGA 8 GOSTILN

Ivančna Gorica je imela pred 2. svetovno vojno 15 hiš, v katerih je bilo 8 gostiln, ki so vse ponujale tople obroke, nekaj obrtnih dejavnosti in trgovin in velik gospodarski promet, zlasti z lesom. Gre torej za naravno prometni kraj, cestno križišče s sedežem občine in naglim razvojem s priseljenci. Pridobili smo svojo faro z novozgrajeno cerkvijo. Naravno pomembni kraj se bo nenehno razvijal. Odgovorni bi se zato morali bolj zavzemati za urbanistično ureditev, lokacijsko opredelitev in za komunalno opremljenost zemljišč za gradnjo.

DVOPASOVNA AVTOCESTA: NOVA ČRPALKA

Z izgradnjo dvopasovne avtoceste s priključkom Ivančna Gorica je nastala potreba po drugačni lokaciji bencinske črpalke. V Ivančni Gorici so zgradili večjo bencinsko črpalko, ki bo več ali manj oskrbovala tudi uporabnike avtoceste. Delovala bo tudi avtopralnica in tako bosta v kraju dve pralnici - ena namreč že

deluje. Imeli bodo tudi trgovski lokal z raznim blagom, zlasti tehničnimi predmeti, slaščicami, hladno hrano in pijačo. S trgovino se bencinske črpalke ukvarjajo že nekaj let in tega so vozniki zelo veseli. Novi objekt, ki so ga zgradili res v rekordnem času, je ne le lep, temveč tudi bolj udoben. Krajani Ivančne Gorice in verjetno tudi drugi smo nanj ponosni in mu želimo veliko prometa.

LJUDJE RADI PRIMERJAJO STVARI

V občini Grosuplje, njeni Upravni enoti, imamo občani občine Ivančna Gorica urade, kjer lahko urejamo razne upravne pa tudi sodne zadeve.

Ob koncu leta, zlasti pa letos v začetku tretjega tisočletja, se krajani radi pogovarjamo, kaj je bilo narejenega in kaj bi bilo treba napraviti, pa tudi primerjave so neizbežne. V Grosuplju bencinske črpalke na avtocesti še nimajo, imajo pa čudovito novo zgrajeno občinsko stavbo. V Ivančni Gorici se s čim takim ne moremo pohvaliti. Občinski voditelji se po deseti obletnici samostojne Slovenije kar zado-

voljijo s "sabenkvanjem" v najeti neprimerni stavbi. Nimamo ustrezne industrijske cone, da bi lahko ponudili parcele podjetnikom za gradnjo objektov njihove dejavnosti. Zgradili nismo nobenega socialnega ali neprofitnega stanovanja za mlade družine. V Grosuplju so zgradili nove in večje šole, kot jo imajo v Višnji Gori, da ne govorimo o Krajevni skupnosti Ivančna Gorica, ki je največja v občini, s sedežem občine, pa sploh nima osnovne šole. Pred nekaj leti je Republika Slovenija razpisala natečaj za gradnjo domov za ostarele. Občani smo si prizadevali in predlagali županu, da se tudi naša občina udeleži razpisa. V Grosuplju imajo tak dom, v Trebnjem pa so se udeležili razpisa in dom za ostarele s pomočjo Republike tudi že zgradili. V naši občini pa? Imamo pa tudi primere, ki ovirajo razvoj kraja pri boljši prometni ureditvi, kar najbolj občutijo krajani Ivančne Gorice in občani vzhodnega predela občine. Še bi lahko omenjali in primerjali to in ono, vendar naj bo dovolj. Ugotavljamo le, da občina žal nima gospodarstvenikov.

Avguštin Erjavec

Nova črpalka ima seveda v zemlji tudi nove cisteme. Stare so odkopali in jih menda prodali v Bosno.

VELIKA PRIDOBITEV ZA MALI KAL

Septembra se je zaselku Mali Kal v krajevni skupnosti Šentvid pri Stični zgodilo nekaj, kar smo prebivalci le potihoma upali in želeli. V našo vas je pripeljala široka asfaltna cesta, dolga 1200 m. Maloštevilni vaščani, ki bomo uporabljali pot, smo veseli te celostne povezave do Šentvida.

Pri tem projektu, ki je bil v začetku malo vizionarski, gre največja zahvala do končne realizacije Občini Ivančna Gorica in njenemu županu Jerneju Lampretu. S to gesto je Občina pokazala, da ima posluš tudi za odročne in demografsko ogrožene zaselke, ki bodo z boljšo infrastrukturo bolj privlačni tudi za nadaljnji razvoj. Poleg vaščanov in občine je del sredstev prispevala tudi KS Šentvid pri Stični in sosednja KS Temenica, ki se tudi zavzema za dograditev krajšega kraka, ki bi povezal KS Temenica in KS Šentvid pri Stični. Ob tej priliki se tudi zahvaljujemo vsem lastnikom parcel, ki so brez pogojevanja dovolili, da smo dela izpeljali do konca.

Ravno asfaltiranje te ceste, ki je za nas vaščane sodobno okno v svet, je dala možnost, da se dve krajevni skupnosti med seboj bolj tesno povežeta. Tem prizadevanjem tudi prebivalci ob tej cesti pripisujejo velik pomen.

Marjan Kastelic, Mali Kal

LUČ MIRU MED NAMI

Vsak človek lahko deli luč. Luč, ki jo ima v srcu. In s tem naredi lepši dan sočloveku. Pomaga graditi mir. Na to včasih kar pozabimo in si mislimo, da je treba za graditev miru, za lepši dan narediti herojska dejanja. Sem in tja so res potrebna, največkrat pa zadostujejo že drobna dejanja pozornosti.

Luč miru iz Betlehema je le droben plamen. A je del velikega ognja, širi se po vsej Evropi, tako da vsekakor ni majcen. Spominja nas, da smo vsi mi tisti, ki gradimo mir. Vsak dan.

Ravno zato je želja skavtov in tabornikov, da jo prinesemo čim več ljudem. Vsako leto razširimo področje raznosa. Letos smo jo prinesli približno 15.000 ljudem. Nam najbližji skavti so na Škofljici in v Trebnjem, zato pokrivamo precej veliko področje. Želimo si, da bi lahko Luč miru prinesli še več lju-

dem. Veseli bomo vseh tistih, ki želite sodelovati. Vabimo vas, da se nam oglasite.

Luč miru je prišla k nam 17. 12. 2000. V Grosuplju smo jo sprejeli med javno prireditvijo pred železniško postajo, kar je posnela Televizija Grosuplje, o Luči miru pa so bili ljudje seznanjeni tudi preko Zelenega vala.

Od tega dne naprej smo jo do božiča nesli v nekaj ustanov, ki so že zaradi svojega delovanja poklicane h graditvi miru: na občine Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje.

Sprejeli so jo tudi v grosupeljskem vrtcu, knjižnici, Zdravstvenem domu, Domu za ostarele občane, grosupeljska Karitas, gasilci, študentski klub GROŠ in na železniški postaji. Tako v teh ustanovah kot na občinah so si jo lahko prižgali vsi, ki so to želeli.

Luč miru so iz naših rok dobili ljudje po okoliških župnijah Kopanj, Žalna, Polica, Šmarje-Sap, Št. Jurij, Škocjan, Videm-Dobrepolje, Krka, Ivančna Gorica, Stična.

V nekaterih krajih ste dobili Luč miru na dom: v Grosuplju, Šmarju-Sapu, Prapročah, Ivančni Gorici, na Gatini, Sp. Blatu, Sp. Slivnici, Lipoglavu, Muljavi, Selah pri Cikavi.

ZSKSS (Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov), nosilec projekta, ter ZTS (Zveza tabornikov Slovenije), soorganizator, se zahvaljujemo vsem, ki ste sprejeli Luč miru iz Betlehema in se zavedate, da smo mi opeke, ki gradijo mir. Čim bolj mirno in veselja polno leto!

Postanite tudi vi ustvarjalci miru!

Alenka Oblak

Ob 8. marcu
vsem ženam
iskreno čestitamo!

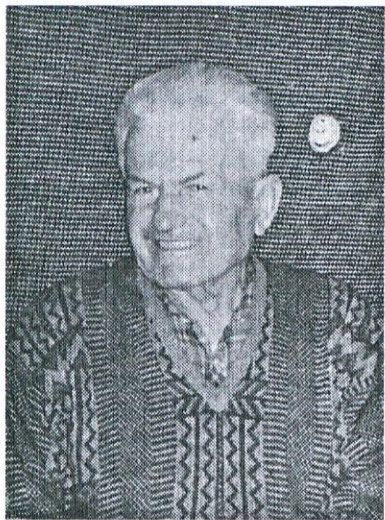

Krajevna organizacija Rdečega križa
Ivančna Gorica

HRIBSKI LOJZ - ŠTRAJFNİK

(*9. april 1916 + 22. januar 2001)

IN MEMORIAM

Alojz Antončič, tretji sin Hribskega Špana, je bil znan po vaseh zgornje Temeniške doline, med Primskovčani in po okoliških vaseh, med Dobovci in tja do Novega mesta, med prebivalci Krške vasi in v njihovi okolici, med Medvedjemom in Stehanom in po vaseh Grosupeljske kotline ter njenega hribovskega zaledja. Garač, najdljiv, robato širokosrčen, mož beseda in mož šale, človek, ki je ljubil življenje, žene in zemljo, Dolenjec, kakršnega sta poznala Francois Rabelais in Romain Rolland. Vendar mu tudi besedila Svetega pisma niso ostala tuja: vsa je prebral.

Pri Španovih na Hribu v Malih Dolah so imeli osem otrok: štiri fante, štiri punce. Lojze je bil peti. Ko jim je umrl oče, je bil star 7 let, ko jim je umrla mama, jih je imel 18. Vsi fantje so naredili kmetijsko šolo na Grmu, vsa dekleta so končala gospodinjstvo šolo.

Zemlje so imeli v enem kosu 42 ha, in to okrog hiše. Drugih kosov je bilo za 8 ha, med njimi vinograd pri Primskovem. Imeli so mlin, žago, sušilnico sadja, motorno mlatilnico pa 20 krav, 50 prašičev, tri pare konj, plemenskega žrebca, bika, merjasca. Imeli so svojega malnarja, zotlarja, žnedarja ter po deset in več delavcev

dnevno. Pri južini je razen domačih redno sedelo po 15 ljudi. Obrokov pa je na Hribu bilo redno pet. Sejali so žita vseh vrst: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, proso, gojili krompir, lan, kimele. Ko so minila leta gospodarske krize, je prišla vojna. Lojz je bil prisilno najprej tri mesece partizan, nato dva meseca pri vaških stražarjih, potem pa se je 24 mesecev na domačem Hribu skrival. Ni hotel ubijati. Po kratkem preiskovalnem zaporu v Novem mestu se je vrnil na izropano domačijo in skupaj z domačimi začel znova.

Zaradi agrarnega maksimuma so Hribskim vzeli 15 ha. Da bi jih strli, so jim nabijali obvezne oddaje: globoko pod ceno so morali državi oddati žita, krompir, teleta, prašiče, kokoši, mast, jajca... Silili so jih v zadrugo, vendar so se Hribski znali izgovoriti, da že imajo svojo, saj so posestvo na papirju razdelili na sedem delov. Potem so prišla leta visokih davkov. Ampak Hribski so v okornem planskem gospodarstvu znali odkriti tržne niše. Če ni šlo drugače, so iz krompirja kuhali žganje, seveda skrivaj, ki je imelo dobro ceno, in z izkupičkom poplačali davke.

Od leta 1950 dalje je bil, zagnan kmet, tri leta poslanec v okrajnem odboru Trebnje. Leta 1953 se je oženil z Ivanko Maver, Graško iz Krške vasi. Bila je učiteljica, zato ju je v Crikvenici naskrivaj poročil njegov stric duhovnik.

Lojz je bil prepričan, da bo prevzel Hribski grunt, toda hišni parlament je za gospodarja izbral najmlajšega. Domači so se bali, da ne bi Lojz za vino in ženske pogljal grunta. Niso uvideli njegovega podjetniškega talenta. Odločitev mu je povedal malnar.

Lojz je prizadet leta 1959 kupil Štrafnikov grunt na Grosupljem in za novo okolje postal Štrajfnik, v srcu pa je ohranil rodni Hrib. Za 13 ha zemlje, hišo in gospodarsko poslopje je plačal 3.400.000, ceno 400 konj. 18. marca je 22 parov konj pripeljalo njega, ženo in dve hčeri ter njegovo premoženje: 2 kobili, 2 junca, 1 kravo, 1 telico, 1 prašiča,

kure, mrvo, slamo, orodje, les ter denarja za pol grunta. Drugo polovico se je obvezal izplačati v enem letu. Vozniki so s seboj peljali tudi dva soda vina. Ker so, bratje Miklavža Breugnona, do Stehana prvega že osušili, so praznega tamkaj strkljali med smrečice, da bi ga nazaj grede pobrali.

Lojz je obnavljal zapuščeni grunt, gojil 14 govedi in na leto po dvakrat osem prašičev, predvsem pa je služil s konji, pozneje s traktorjem. Vozil je les, pesek, premog, vse žito. Čez eno leto je zbolel: limfni rak na vratu. Domačijo je z oporoko razdelil - obema hčerama in ženi, četrto četrtino pa je, za vsak primer, pustil sebi. Bil je operiran - in nato živel, delal in pel še 40 let!

Ko je hči dobila študentsko Prešernovo, je bil na podelitvi - srečen in ponosen. Doma jo je, vdovec, sprejel s prtičkom na mizi in z dvema kozarcema. Potem sta sedela in besedovala. Ob zori pa sta skupaj odšla v štalo, saj krave za Prešernovo niso vedele. Lojz je bil nabit z življenjskim elanom, delaven, odločen, širok po dejanjih in v srcu, njegova beseda je znala biti groba, toda nikoli žaljiva. Srce je nosil na dlani, zato je imel rad iskrene in poštene ljudi, vendar si je vsakdo njegovo prijateljstvo moral zaslužiti.

Bil je član gasilskega društva. Za njegov center je odstopil polovico zemljišča. In bil je član Društva prijateljev Svete dežele. Vodi ga njegov nečak, frančiškan p. Peter Lavrih.

Triinštirideset let je bil Hribski in eno leto manj je bil Štrajfnik. Zadnja leta je z neskritim ponosom gledal potrditev svojega življenja v obeh vnukih - mladih Antončičih. Lanski milenium je pričakal pri Štorovčanu. Po napitnici je najprej zaplesal s hčerjo, nato s steverdeso. S hčerjo je snoval načrte o razvoju Hriba ter obnovi Štrafnikove domačije. Pokopalo ga je, ovna po rojstvu, srce, v ponedeljek, ko se delo začinja. Srce - kaj vse je šlo čezenj!

Jakob Müller

slika: Alojz Antončič

GODBENIKI SMO IMELI KOLINE

Tudi godbeniki nismo brez napak. Napačna nota, preigrana pavza, neposlušnost, zamujene vaje... Za take in podobne napake imamo v godbeni sobi veliko buteljko, na kateri piše: "Za prašička". Ko pride čas kolin, tudi pri nas zacvili. Tako je bilo tudi letos.

Prvo soboto v februarju smo se že od desete ure zjutraj začeli zbirati stiški godbeniki na domačiji Pri Mavrovih v Gabrovki pri Zagradcu. Od tam je doma Andreja Kastelic, žena godbenika Staneta. Na vratih garaže nas je pozdravil napis Dobrodošli v deželi šmarnice. Domen je potegnil harmoniko tako veselo, da se je slišalo po vsej vasi. Vaščani so kmalu ugotovili, da imajo med seboj vesele ljudi. Čakali smo še trenutek, ko se bo pripeljal godbenik - mesar Jože Čož. Dočakali smo. Začelo se je zares. Zacvililo je.

Jožetu je pri kolinah pomagalo veliko godbenikov in godbenic. Mladi so iskali še zadnje plati snega, da so se lahko kepali. Ves popoldan pa ni zmanjkalo vina, katerega sta podarila Andreja in Stane, niti glasbe, za kar so skrbeli godbeniki sami. Mesarja Jožeta so srbeli prsti, saj bi tudi on rad potegnil svoj meh, vendar je prišel na svoj račun šele zvečer, ko so bile narejene zadnje klobase. Na mizah so se ponujale prašičkove dobrote in vsi smo kar pozabili na holesterol in trigliceride. "Na to bomo mislili jutri!" smo si dejali in posegali po pečenki, pečenicah, krvavicah, zelju, ajdovi kaši... Nekaj dobrot je še ostalo in za te je poskrbel godbenik Toni. V nedeljo popoldan je nasolil meso in v sušilnico obesil klobase ter začel prekajevati. Klobase nam bodo še kako prav prišle, ko bomo šli na Dunaj, šunko pa bomo pojedli po velikonočni procesiji.

Veselo je bilo na kolinah in upamo, da bo tako tudi ob letu pri drugem godbeniku. Vaščanom Gabrovke se opravičujemo, če smo mogoče preveč motili vaški mir, samo tako je povsod, kamor pridemo. Veselja in glasbe nam ne manjka.

Stanetu, Andreji in teti se lepo zahvaljujemo za njihovo gostoljubnost in vino. Mogoče bo pa kakšen godbenik prišel delat v vinograd?!

Marta Omejec

PUST IN PUSTNE MASKE SO ZNANILCI POMLADI

V likovni delavnici, ki so jo pripravili v Kulturnem društvu likovnikov Ferda Vesela na temo PUST IN PUSTNE MASKE, so ustvarjali s posebno pozornostjo do pustnih mask in običajev v naših krajih nekoč, ki pa žal počasi tonejo v pozabo.

Dedec in baba ter dva orača preganjajo zimo

Mentorici Mimi in Helena sta imeli polne roke dela

OBVESTILO !

Center za socialno delo Grosuplje obvešča vse dosedanje prejemnike otroškega dodatka ter vse, ki želijo to pravico uveljaviti na novo, da morajo do 31.3.2001 pri Centru za socialno delo Grosuplje, Taborska c. 13, Grosuplje, vložiti vlogo - izpolnjen obrazec 8,41 DZS D.D. Založništvo tiskovin.

Vlogo za uveljavljanje otroškega dodatka morajo oddati na novih obrazcih tiskanih za leto 2001. V kolikor so že kupili in izpolnili staro vlogo, kjer se podatki nanašajo na leto 1999, morajo k tej vlogi priložiti prilogo k obrazcu - Vloga za uveljavitev otroškega dodatka, katero ravno tako tiska DZS d.d. Založništvo tiskovin in jo je mogoče kupiti v ustreznih prodajalnah.

Vloge za uveljavljanje otroškega dodatka lahko prinesejo osebno na Center za socialno delo Grosuplje ali jo pošljejo po pošti. Priporočamo, da po pošti poslane vloge oddajo priporočeno, ker le tako pridobijo ustrezno dokazilo o oddaji pošiljke. Vloge je potrebno izpolniti z zahtevanimi podatki, pri čemer naj upoštevajo navodila priložena obrazcu ter priložijo zahtevana dokazila. Vpišejo naj tudi številko odločbe, če že prejemajo otroški dodatek oziroma naj vpišejo, da vlagajo vlogo prvič.

Občani Občine Ivančna Gorica bodo svoje vloge lahko oddali tudi strokovnim delavkam Centra za socialno delo Grosuplje ob dežurstvih na sedežu Občine Ivančna Gorica dne 22. in 23. 3. 2001 od 8. do 18. ure.

Dodatna pojasnila v zvezi z otroškim dodatkom lahko dobite po telefonu: 781-80-52.

CENTER ZA SOCIALNO DELO
GROSUPLJE

USPEŠEN DOBRODELNI KONCERT KLAPE INTRADE

*Zgodovina in sedanost,
tisočletje in dan
sta v posesti vzgoje kot potok in morje.
Vedno polnimo, a nikdar ne napolnimo,
ne duše ne morja...*

Da, to so besede, ki nas ne nasitijo. Tudi dobrodelni koncert dalmatinske klope Intrade iz Zadra nas je obdržal na stolih, kljub končani zadnji zapeti pesmi.

Ob uspešno končanem koncertu mi dovolite, da se vsem zahvalim za trud, ki ste ga vložili v največji kapital države - to so otroci. Zbrani prostovoljni prispevki so namenjeni CZBO Šentvid pri Stični. Otroci iz tega zavoda pod vodstvom dr. Urbančičeve so izrazili željo, da si iz zbranega denarja kupijo kolesa. Z veseljem in ponosom organizatorji in poslušalci ugotavljamo, da smo

prebivalci občine Ivančna Gorica, predvsem pa krajani iz Stične, vsak po svojih močeh in znanju prispevali k čudovitemu večeru ob glasbi - petju, ki ga imamo radi, radi kot morje. Glasovi pevcev skupine Intrade so za trenutek pričarali mirno morje, šumenje morskih valov in široko preletavanje galebov. Za krajši čas smo pozabili na vsakdanje skrbi in težave, ki nas obdajajo, želja nas vseh pa je bila: Storimo nekaj humanega, za dobro nas in naših otrok!

Enako mnenje smo delili tudi z nepozabnimi pevci, s katerim smo se družili do jutranjih ur. Dvakratno srečanje krajanov Stične in pevcev iz Dalmacije nas je navdušilo in se že veselimo srečanja v Zadru.

Skupina šteje 9 članov, delujejo 17 let, so različnih poklicev: profesor,

specialni pedagog, policist, obrtnik, poklicni vojak, dva pa sta poklicna pevca. Prepevajo na vseh koncih, od Zadra do Vatikana in v večjih mestih Evrope.

Posamezniki iz Stične so nas spraševali, zakaj koncert v Ivančni Gorici. Pevci so si želeli prepevati v eni izmed cerkva. Ob morebitnem še kakšnem koncertu ali podobni prireditvi bo mogoče stiška župnija pokazala več poslušal in podpore za to vrsto aktivnosti, kar bi bilo donatorjem v še večje zadovoljstvo.

Še enkrat hvala vsem izvajalcem, organizatorjem, poslušalcem, donatorjem in g. župniku Jožetu Kastelcu za prostor in gostoljubje.

Zapisala:
Marina Koščak

HANA POŽEK IN SIMON ZALETELJ SODELAVCA PRI SNEMANJU FILMA

Pri snemanju filma o Prešernu sta sodelovala tudi naša krajana - Hana Požek in Simon Zaletelj iz Stične. Sodelavca sta v prizoru, ki je zaznamoval naše otroške predstave o Prešernu - v tistem, kjer Prešeren otrokom velikodušno deli fige. Mala Hana in Simon sta vnuka Antona Zaletelja, ki je prejel že dve Jurčičevi priznanji - kot prizadeven član KD Stična in Kvarteta Stična. Če bosta šla po njegovih stopinjah, jima igranje ne bo povzročalo težav, še kakšne pomembnejše vloge v filmu pa bodo zagotovljene.

Z DOLINARJEVO MAMO S PEŠČENIKA V VIŠNJI GORI

Davna so že tista leta, ko sva med drugimi živahnimi otroki poskakovali, kričali in peli po zelenem travniku med nekdanjo nizko Erjavčevo hišo pod Primcem in cesto navkreber, pa še po spodnji strani. Tu so danes v štirih hišah naseljeni sestra in bratje Garvas. Po sredini je tekla nekdanja navzdol miren studenček, ob njem smo se - nemirna okoliška mladež - najraje zbirali in spuščali papirnate čolničke. To je bilo okrog leta 1924.

Ob koncu letošnjega novoletovanja sva se s Tino, z Dolinarjevo mamo, srečali pri nas doma in se poglabili v spomine. Pripeljala jo je njena mirna vnukinja Maja Zupančič, ki je postavila na mizo za voščilo lepo, tenko majhno svečko v posodici - njen konjiček je namreč izdelovanje okrasnih predmetov, voščilnic itd. in bi lahko v Višnji Gori že predstavila svojo razstavo. Tako si olupšuje svojo suhoparno administrativno službo.

Dolinarjeva mama pripoveduje, kako je bilo njeno življenje težavno.

Že na začetku. Njena mati Alojzija Primc je bila sestra nekdanje zelo znanega višenjskega čevljarkega mojstra in odličnega javnega pevca in igralca Vinka Primca. Primčev dom številne družine še sedaj stoji tik nad prej omenjeno Erjavčevo hišo. Alojzija je hotela poročiti nekega Štajerca, s katerim sta se zelo rada imela. Pripravljeno je imela že vso balo, perilo polepšano z lastnim ročnim delom in tudi pohištvo. A bil je čas prve svetovne vojne, ženin je moral na vojno, tam je na fronti nenadoma padel. Tina pa je bila že na poti. Lojzke, njene mame, se je usmilila druga sestra Primčeva, ki je živela v Ribnici, omogočila ji je, da je rodila tam (zaradi opravljanja doma v Višnji Gori) in mala Tina je prva leta tudi tam preživela. Želeli so jo vzeti starši padlega ženina, a Lojzka tega ni prenesla. Do svojega enajstega leta je zatem punčka preživljala pri Primčevih in se šolala v Višnji Gori. Leta 1929 je njeno mater Lojzko poročil vdovec Jančar - Habjan, ki je bil oskrbnik v tukajšnjem gradu Codelli - Taufferer (med zadnjo vojno leta 1943 požgan).

Takrat je imel že hišo "pri Jančarju" na Peščeniku in tako sta končno Lojzka in Tina zaživeli v družini. Jančar - Habjan je opravljal grajsko oskrbniško službo že 34 let, ko pa je napočil čas izplačila pokojnine, mu je grajski niso mogli izplačati, ker so takrat že zašli v finančne težave. Dali so mu dve njivi v užitek. Jančar - Habjan je imel mnogo sorodnikov v našem kraju (Paurjevi, Vrataričkovi, Puščevski itd.). S prvo ženo sta stanovala v gradu spodaj. Tinina mama Alojzija je bila več let kuharica v Šestici v Ljubljani, zatem pa v našem Codellijevem gradu. Tako je tudi mala Tina imela dostop v grad in ni več jokala za mamo, ko sta bili prej vedno ločeni. Dobro je poznala v gradu posebno one, ki so tam služili. Videla je, kako je tam Jurčkova Anica prala za vso gospodo. Imeli so v grajskem poslopju desno spodaj črpalko za vodo in velikanski kotel za kuhanje perila. Vrataričkova Francka je šivala v gradu perilo, hišnica je bila Japčeva Tončka (Zavodnikova). Najlepše se je zdelo Tini o božiču, ko je vse čakala zelo visoka razsvetljena smre-

ka in pod njo paketi, za vsakogar nekaj. Kadar se je graščini z avtom bližal sin baronice Rozalije, slavni tehnični izumitelj Anton Codelli, je vselej močno hupal pred dvema visokima smrekama pod potjo, ki je vodila v grad. Hupal je zato, da so mu hitro odprli. No, spominja se tudi, kako je po vojni na ukaz drugih pomagala spodžagovati tisti dve smreki z dolgo žago...

Tina Dolinar je z nedavno umrlim možem, zelo znanim elektromonterjem, in otrokoma nekaj časa preživljala pod Peščenikom še v hrupu in prahu nekdanjega glavnega prometa skozi Višnjo Goro in dalje v hrib, dokler ni bila leta 1957 zgrajena nova avtocesta v dolini. Sedaj se veseli priznanja našega turističnega društva, da je Peščenik v tem času najbolj urejena vas.

Nekdaj je Peščenik segal še v dolino, mimo Potokarja, Suhega malna (danes Materinski dom), še do nas in do nekdanje hiše Franca Mohorčiča ob Mohoretovem studentu. Na naši hišni tabli tedanjega časa piše: Peščenjek št. 30 (sedaj Ciglerjeva 18).

Z zgraditvijo avtoceste bratstva in enotnosti leta 1957 smo dobili ves promet po dveh vzporednih cestah

sem v dolino, uničili in onesnažili so nam poslopja, prerezali ravno po sredini njive in travnike (prvič brez pogodb in brez plačila!) in gradnjo čez leta še dvakrat ponovili. Naše prelepe zelene tihe idile je bilo s tem konec. Leta 1969 se je zazdelo Višnjanom, da jih je premalo in da imajo preslab dohodek, takrat so prišli med meščane tudi nas "Peščejarke". Zbirali smo se in skovali dolgo pesem; naj dam v javnost samo prvo kitico:

Mnoge so nas kar po sili
v slavo purgarsko zavili,
to nas pa preveč že stane,
vsi smo rekli: "Ne, in konec!"
Žal je naš glas počen lonec.

Tako smo s pomočjo mame Tine tudi Peščenik spravili v zgodbo, v nobeno zgodbo pa ne moremo spraviti našega glavnega prometa pod Višnjo Goro, ki poteka še sedaj, ko je že do vsakega zelnika speljan asfalt, še po tako prašnem makadamu tik ob avtocesti (tja se tudi dobro kadi), da se nam vsak turist raje izogne. To je največji škandal višenjskega turizma na prelomu tisočletja.

Mihaela Zajc

PRED POL STOLETJA...

Kako so gradili Cesto bratstva in enotnosti - prvo avtocesto - v Višnji Gori leta 1954

*Zdaj pa še en glas iz polževe doline:
cesta nova bo vabila vse v nižine,
izgubili bom stare klance,
oh, premnogi pa vsakdanje žgance.
In če kmet ves dan po prsti rije,
res ni treba, da pravica vsepovsod mu sije.
Cesto lahko delat v tvoje brz hitijo,
preden ti kaj veš, imaš razkopanijo -
ko zato si scagan, zbegan,
si povrhu še prav dobro kregan.
Kdor pa pravi, da draginja je, ta laže,
nam se zemlja kar zastonj odmaže,
če pa imaš vsejane kaj pšenice,
brž baraka vanjo bo dobila perutnice.
Enim so se davki letos z'lo zredili,
drugim so se skoro posušili,
a županova marena
je le za koga cela.*

*Prav zavite kakor postne preste
so tud' tiste cene, kar smo dal' v cesto:
kaj za zelnik boš dobil,
ki se ves je razdrobil,
kdo pridelek ti poplača,
več ne bo debela krača!
Vi gospodje iz Ljubljane, ne zamert'e,
ki prišli ste, da nam vse odmer'te,
res preveč imamo radi svoje krajce -
bomo pa odslej lovili zajce!
Prej vesela, žalostna je zdaj dolina,
nimamo vsi skupaj še avtomobila,
naša šajtrga, kareta
pa na lepo pot ne smeta!
Saj prodali bi krompir,
pa ne mara ga hudir.
Zadruga kot kip molči,
za "pomoč" ob nas stoji...
Kar oglejte si zdaj naše njive,
vse prerezano je, divje,
po sredini cesta rase,
že drvimo v hude čase.*

Mihaela Zajc

KRATKE KULTURNE

MAREC: ČAS OBMOČNIH REVIJ

Sklad RS za ljubiteljsko in kulturno dejavnost OI Ivančna Gorica sporoča, da bodo območne revije v marcu, in sicer:

- območna revija mladinskih pevskih zborov 20. 3. ob 10. uri v Grosupljem
- območno srečanje mladinskih gledaliških skupin 23. 3. ob 19. uri v Ivančni Gorici
- območno srečanje otroških gledaliških in lutkovnih skupin od 28. do 29. 3. v Grosupljem

PREMIERA MALOMEŠČANSKE SVATBE V STIČNI

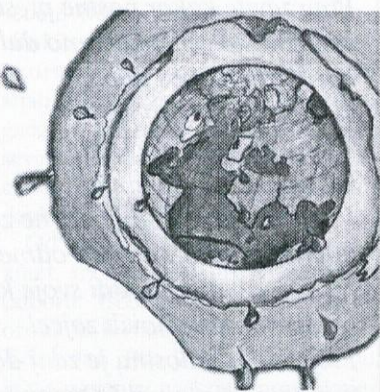
Gledališka skupina Drzne in lepi bo premierno uprizorila gledališko igro Malomeščanska svatba 10. marca ob 19. uri v Kulturnem domu v Stični.

PREMIERA KRATKOHLAČNIKOV V ZAGRADCU

Tudi v Zagradcu bo premiera gledališke predstave Lahko noč, hudoba v drugi polovici marca. Ker se igralci otepajo z virusi in gripo, bo natančen datum premiere znan tik pred zdajci. Zato bodite pozorni.

IZŠLA JE NOVA KNJIGA PAVLA MIŠMAŠA - MATI ZEMLJA JOČE

Domačin s Krke Pavel Mišmaš je v letošnjem letu izdal že četrto slikanico s poučnimi pesmicami za otroke. Vse njegove pesmi so na temo spoznavanja narave, ta zadnja, z naslovom Mati zemlja joče pa še posebej obravnava ekologijo in naš odnos do narave. Knjiga je izšla pri založbi Math, ilustrirala pa jo je Katja Šircelj.

TRIDIMENZIONALNA FOTOGRAFIJA V TEMENICI

Dan po tistem, ko je Kulturno društvo Temenica s predsednico Jelko Rojec na čelu prejelo Jurčičevo priznanje za uspešno delo, se je v njihovem kulturnem domu proslavljalo v delovnem tempu. Gostili so namreč stereoskopsko društvo iz Ljubljane, ki je zbranemu občinstvu predstavilo zakonitosti tridimenzionalne fotografije. Po predavanju so zbranim razdelili posebna očala, s katerimi so lahko na velikem platnu občudovali prave umetniške tridimenzionalne stvaritve. Člani društva so svoje fotografije predstavili po tematskih sklopih, tako planinski svet, jamski svet, portrete, fotografije iz Afrike, fotografije iz 50-ih, drevesa, makrofotografije iz narave in novoletno pravljico Srebrna žlička. Predstavitve so pospremlili s prijetno glasbo in poznavalskimi komentarji.

NAŠ PREŠEREN PREKOSIL TELEVIZIJSKEGA

Gledališko-plesni projekt Jaz pa tebi sami, draga, želel sem dopasti, ki je nastal ob 200-letnici Prešernovega rojstva pod režijo Simone Zorc Ramovš v izvedbi domačih igralnih, pevskih in plesnih moči, je tako dober, da na več načinov prekosi televizijski prikaz Prešernovega lika. Lepo bi bilo, če bi lahko projekt obiskal vse naše odre. Naj spomnimo: na fotografijah sta Mik Lampret kot France Prešeren in Ana Marija Ficko kot Primičeva Julija.

V DVORANI OSNOVNE ŠOLE FERDA VESELA BILO JE ZARES VESELO

Ansambel Gamsi v novi zasedbi

Že četrto leto zapored je radio Zeleni val v Šentvidu pri Stični zaradi velikega zanimanja kar dvakrat v istem dnevu pripravil koncert Pesem preprostih ljudi.

Dvorana osnovne šole je bila 9. februarja ob 20.30 že drugič ta dan nabito polna ljubiteljev narodnozabavne glasbe. Obiskovalci, ki smo prišli z vseh koncev Slovenije, smo bili pred začetkom koncerta veselo razpoloženi, saj smo vedeli, da se bomo ta večer naužili najlepših melodij, prekrasnega petja o cvetočih travnikih, zelenih poljanah, o večni ljubezni... V dvorani je bilo toplo, zunaj hladno, čisto tiho je že prihajala pomlad in valentinovo se je naglo bližalo.

Nestrpno smo čakali in temperatura v dvorani je naraščala. Vsi, zlasti pa tisti, ki ob torkih od 20. do 24. ure spremljamo oddajo Pesem preprostih ljudi, smo vedeli, da bomo tokrat iz oči v oči z Iztokom, voditeljem te oddaje, ki po glasu pozna skoraj vse poslušalce, kateri se v oddajo oglašamo. Komaj smo čakali, da bomo v živo z izvajalci tistih dvanajstih skladb, ki smo jih v lanskem letu poslušalci izbrali izmed 72.

Ko so v dvorani ugasnile luči, sta se po trenutku popolne tišine na odru pojavila voditelja koncerta,

prikupna Tadeja Anžlovar in šarmantni Iztok Perozzi in povedala, kaj vse se bo na odru samo za nas dogajalo ta večer.

Že nastop prvega ansambla nam je pričaral nekaj prijetnih trenutkov, odprl naša srca in duše in nas spomnil na tiste, ki jih imamo radi. Vsak se je lahko sam prepričal, da so vsaj koščki njegovega življenja vendarle zapolnjeni z veselimi dogodki. Ob gledanju in poslušanju se je marsikdo v mislih vsaj za trenutek vrnil v mladost, jo podoživljal ali pa si pričaral tiste svoje najlepše slike, ki nikoli ne obledijo.

Vsi, ki so se zvrstili na odru, so bili odlični. Zaradi dobrih nastopov smo imeli občutek, da je bila predstava razmeroma kratka. Lep nastop so izvedli mladi harmonikarji pod vodstvom njihovega učitelja in izvrstnega harmonikarja g. Skubica, velik aplavz je bil namenjen skupini Mačkoni, v solze smeha nas je spravila humoristka mama Manka. Pohvala velja vsem, brez izjeme!

Vrhunec večera pa je bil nastop skupine Gamsi, ki je nastopila z "močno okrepitevijo", saj je poleg standardne zasedbe sodeloval s svojo raztegljivo harmoniko in čudovito koreografijo tudi 4-letni Tomažek, sin Tomaža, ki je član ansambla Gamsi. Tudi ostali gamsi

imajo podmladke, ki občasno nastopajo. Vedno bolj se mi zdi, da v bodoče lahko pričakujemo nov, mlad ansambel (Mladi gamsi), ki bo sestavljen iz otrok članov skupine.

Radio Zeleni val je zopet uspešno pripravil odlični koncert. Namenjen je bil nam, ljubiteljem narodnozabavne glasbe, ki smo bili zelo zadovoljni. Po koncertu smo vse lepe občutke odnesli s seboj in se jih bomo prijetno spominjali do naslednjega leta, ko bo jubilejni koncert. Poslušalci oddaje Pesem preprostih ljudi že izbiramo najboljšo vižo meseca. V februarju je npr. največ glasov dobila pesem Nekaj lepega je v srcu mojem, ansambla Grm. Izbor se nadaljuje vsak torek. Lani je največ (300) glasov prejel ansambel Bobri, kdo bo letos favorit?

Sodeč po zadovoljnih obrazih ravnatelj in župana g. Lampreta, odgovornega urednika radia Zeleni val g. Peterke, redaktorja oddaje Pesem preprostih ljudi Aleksa Vlašiča, ki je tudi odlični harmonikar in vodja ansambla Bobri, so bili zadovoljni tudi prireditelji. Verjamemo, da so imeli veliko dela in da so to za nas opravili z velikim veseljem. Mi se jim zahvaljujemo in se za take koncerte še priporočamo.

Vsebinsko, izvedbeno in tehnično je oddaja Pesem preprostih ljudi dosegla že zelo visoko stopnjo kakovosti. Koncerti, ki so ob koncu vsakega leta vrhunec te oddaje, pa so žal omejeni s premajhno dvorano. Slišal sem gospo, ki je dejala, da je zaradi "gužve" rajši ostala doma (tako najbrž še mnogo drugih).

Kljub temu je koncert Pesem preprostih ljudi vsako leto zanimivejši in se vztrajno približuje prireditvi Boš videl, kaj dela Dolenc, saj ji je že resna konkurenca. Sanjal sem, da bo drugo leto prireditev na prostem, pred osnovno šolo, neke v maju ali juniju, ko vse cveti. A kaj, to so moje sanje! Večje in lepše kot so, manj se mi uresničujejo! A upanje vendarle ostaja....

Jože Janežič

REVIJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV V IVANČNI GORICI

V sredo, 7. februarja zvečer, dan pred slovenskim kulturnim praznikom, ko slavimo našega velikega pevc Prešerna, je bil v Ivančni Gorici velik kulturni dogodek. V počastitev praznika so nastopili otroški in mladinski pevski zbori, ki delujejo v okviru Osnovne šole Stična. Glasbene in recitacijske sposobnosti so pokazali mladi pevci in recitatorji iz Ambrusa, Zagradca, Krke, Muljave, Ivančne Gorice, Stične in Višnje Gore. Vsi, ki od začetka spremljamo to prireditev, ugotavljamo vsakoletni napredek pevske kvalitete in celotne prireditve. Značilnost letošnjega koncerta je bilo več zunanjih sodelavcev med pevovodji in izvajalci. Prireditev je lepo popestrila stiška pihalna godba. Škoda je le, da si uspele prireditve zaradi pomanjkanja prostora ne more ogledati večje število gledalcev in poslušalcev.

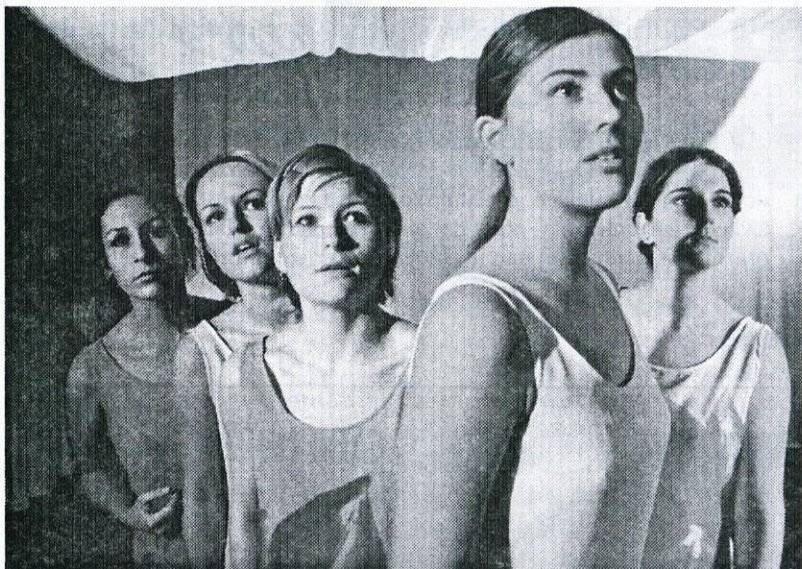
LS

TELEFONADA

Pri nas zdaj taka je manira,
da se vse vprek telefonira.
Roko vsak drži ob glavo,
se pogovarja na daljavo.
Jože Franceljnu naklada,
kako je slaba naša vlada,
a Miha pelje se s kolesom,
tišči slušalko k ušesom.
Nekdo drugi z jezo
pritiska tipke, išče zvezo.
Čez cesto sta sosedji včeraj
se skregali "za zmeraj",
danes pa imata spravo
in se kličeta na kavo.
Tako je pač v naši dobi:
vsakdo vpije v svoj mobi,
doma, na cesti, ko se hodi
se premlevajo otrobi.
So taki in drugačni vzroki,
mobi vedno je pri roki.
Šefu pošlješ sporočilo,
vprašaš, kaj bo za kosilo,
lahko si na frekvenci,
tudi ko sediš v senci,
če si v prijetni družbi
ali pa pri delu v službi.
Naša je dežela cela
zasvojena od mobitela;
od otroka pa do starca,
vse osvaja majhna stvarca.
Le pod večer zaljubljen par -
za novost jima ni mar -
oba se prav vesela
pogovarjata brez - mobitela.

T. Drab

PODELITEV JURČIČEVIH PRIZNANJ

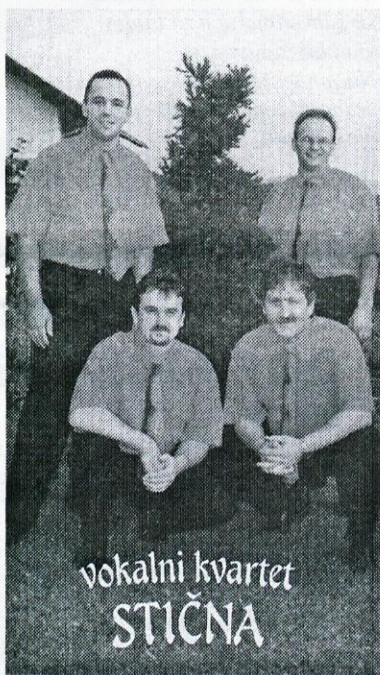
Prešernove Gazelice med nastopom

Na dan kulturnega praznika je bila letošnja medobčinska slovesnost v Grosupljem. Prisotnim je o pomenu kulture spregovoril župan občine Grosuplje Janez Lesjak. Kulturni program je izzvenel v izvedbi gledališko-plesnega projekta Jaz pa tebi sami, draga, želel sem dopasti, katerega izvedbo je v Prešernovem letu podprl Sklad za ljubiteljsko in kulturno dejavnost OI Ivančna Gorica. Osrednji dogodek je seveda bila podelitev Jurčičevih priznanj. Letos so jih v naši občini prejeli KD Temenica s predsednico Jelko Rojec na čelu, Milka Zajc iz KD Muljava in Stiški kvartet. Jurčičeva priznanja sta dobitnikom izročila Tatjana Lampret in Janko Jelenčič. Povezovalka programa Simona Zorc-Ramovš je prebrala tudi kratke obrazložitve priznanj, ki jih povzemamo.

STIŠKI KVARTET

Vokalni kvartet Stična bo v letu

2001 izpolnil polnih deset let. Zasedba Marko Okorn, Dušan Kamnikar, Alojz Kastelic in Tone Zaletel ostaja ista - pred časom pa se jim je pridružil še Jože Perkovič. Njihov umetniški vodja je Vesna Fabjan. Nastopajo doma, po celi Sloveniji pa tudi izven nje. Tako uspešno, ubrano in ponosno promovirajo svojo domačo Stično ter občino Ivančna Gorica v vseh

POGOVOR Z DOBITNICO JURČIČEVEGA PRIZNANJA, MILKO ZAJC

Milka Zajc je članica KD Muljava. Že več kot 50 let sodeluje v amaterskem gledališču. Tisti, ki jo poznajo, pravijo, da poprime za vsako delo, sama pa pravi, da ima povsod "svoj smrček zraven", naj bo gledališka igra, priprava veselice, pomoč pri Jurčičevi poti, Jurjevanju, društvu kmečkih žena, predicah in še kje. Duhovita sogovornica, isker, živ duh, je v svoji skromnosti prepričana, da si priznanja ne zasluži. To je Milka Zajc.

Gospa Milka, za vami je 50 let vztrajanja s kulturo. Kdaj je bilo najtežje vztrajati?

Nikoli mi ni bilo prav posebej težko, saj menim, da če te nekaj veseli, ni težko vztrajati. Je pa res, da sem si težko organizirala čas, ko sta bila moja otroka še majhna. Pri hiši sem bila za "tamlado" in težko je bilo otroke kar pustiti tašči. Mož je bil v službi... Toda se je že kako obrnilo, da je bilo prav. Kakšno stvar sem hitreje postorila, kdaj nisem šla, sem pa drugič "not prinesla".

Kaj vas pravzaprav najbolj nav-

dušuje pri vsej stvari?

Vedno me veseli, da se v kraju, krajevni skupnosti in sploh kaj dogaja, da smo skupaj, da smo povezani med sabo na najlepši način - s kulturo. Nikoli, poudarjam pa, da nikoli nisem delala zato, da bi nekoč dobila priznanje. Zelo sem bila presenečena, ko sem ga dobila in nekaj časa sploh nisem vedela, ali naj grem na podelitev, ali si to sploh zaslužim. No, potem sem šla in prireditev mi je bila zelo všeč.

Toda, priznanje ste vendar dobili za svoje vztrajanje, za 50 let dela. To je zgled mladim. Spomnite nas, kakšne vloge ste igrali.

Ja, vlog je bilo pa vseh vrst. Nikoli nisem izbirala. Kar so mi rekli, sem odigrala. Včasih, po vojski, ko sem bila še mlada, sem igrala bolj mlade, zaljubljene punčke, potem, kasneje pa kakšno mater. No, sedaj sem pa že tako daleč prišla, da v zadnji igri - Kloštrskem žolnirju - igram vaško klepetuljo. Sicer sem pa igrala v vseh igrah, v Jurčičevih: Deseti brat, Domen, Sosedov sin, Rokovnjači, Kloštrski žolnir, Cvet in sad in še v

medijih. Posneli so štiri kasete, zgoščenko in kar nekaj spotov. Povedano samo potrjuje njihov zadnji projekt: skupaj s skupino Mi trije so posneli kaseto in zgoščenko z naslovom V deželi desetega brata.

MILKA ZAJC, KD MULJAVA

Gospa Milka Zajc je vedno nasmejana, polna idej, volje do dela in življenja. Prav zato ji je gledališki oder že več kot 50 let tako domač. Tudi z njenim bogatim prispevkom so se muljavske poletne prireditve v slovenskem prostoru tako uveljavile. Živo nam je v spominu iz zadnje predstave - Kloštrski žolnir - kot vaška klepetulja Urša.

KD TEMENICA

KD Temenica je mlado društvo, ki je kulturno prebudilo zaspano krajevno skupnost. Njihova dvorana je vedno polna - ob proslavi v počastitev kulturnega praznika, ob materinskem dnevu, decembrskem miklavževanju. Prav tako ali celo pretesno je v njej takrat, ko svoje delo predstavi gledališka skupina, ki je leta 2000 zaigrala že svojo tretjo predstavo. V septembru leta 2000 pa so imeli praznovanje 750-letnice prve omembe kraja. Kulturna svečanost, etnografska razstava, razstava fotografskih motivov Temenice in kmečke igre so tri dni trdno povezovalе vse domačine in zadovoljne obiskovalce. In zagotovo je vrhunec te obletnice izid zbornika, ki prikazuje - v sliki in besedi - celovito podobo Temenice in okoliških vasi skozi čas in pripovedovanja tu živčih ljudi. S pomočjo strokovnjakov je v zborniku tudi študija, ki podaja zelo podrobno sliko o zapuščeni vodnih mlinov ob reki Temenici. Je prva takšna študija v tem delu Dolenjske.

drugih Prevara, Zveze in razveze, Ljub in cvet, Divji lovec in še in še bi lahko naštevale.

Pa vendar, katero vlogo ste najtežje odigrali?

Ne bi znala odgovoriti. Kot sem dejala, vse, kar so mi dali, sem odigrala. Spomnim pa se, da sem v neki igri, katere naslova se ne spomnim več, morala odigrati neko ljubezensko hrepenenje in tisti prizor sem zelo težko igrala. Na odru sem morala objemati fantov suknjič - tisto mi pa res ni šlo. Sicer je bilo pa vedno lepo. Ko smo dobili tekst, je bilo vedno veliko garanja, potem pa je bilo lepo, če je bilo na predstavi veliko ljudi, če so bili zadovoljni.

Kaj bi vi sporočili mladim, ki se želijo ukvarjati s kulturo?

Kdor ima veselje in želi, da bi njegov kraj živel, da bi bilo v njegovem kraju lušno, naj se začne z nečim ukvarjati in naj to svojemu kraju prinese, podari. In to naj mu bo v veselje in motivacijo. Ne pa materialne koristi, denar, zaslužek ali priznanje.

Ksenija M.

DARILO MOŽ OB DNEVU ŽENA NAJ BO PROSLAVA V IVANČNI GORICI

Če je Klasje do vas prišlo še pravočasno, potem se, predvsem moške, še lahko odločite in pripeljete žene na proslavo ob dnevu žena, 7. marca ob 19. uri v Kulturni dom v Ivančni Gorici. Za lep kulturni program bo poskrbelo KD Ivančna Gorica z gosti.

PROSLAVLJANJE MATERINSKEGA DNE

Tudi materinski dan se bo praznoval v krajevnih skupnostih na različne načine. Dobili smo nekaj datumov o prireditvah:

- Šentvid pri Stični: 23. marca ob 19. uri pripravlja v kulturnem domu prireditev KD Šentvid;
- Ambrus: 25. marca v kulturnem domu pripravljajo prireditev podmladek KD Ambrus, OŠ Ambrus in glasbena šola;
- Višnja Gora: 24. marca ob 17. uri v dvorani gasilskega doma pripravljajo prireditev vrtec, osnovna šola, vzgojno-izobraževalni zavod in kulturno društvo;
- Ivančna Gorica: V cerkvi svetega Jožefa po maši na materinski dan pripravljajo praznovanje župnijske skupine;
- Zagradec: KD Zagradec pripravlja praznovanje materinskega dne;
- Temenica: 24. marca ob 16. uri v kulturnem domu pripravljajo proslavo KD Temenica.

3. REVIIJA ŠENTVIDOV SLOVENIJE V ŠENTVIDU PRI STIČNI

Kot smo že lahko brali, obstaja v Sloveniji kar precej krajev z imenom Šentvid. Ponosni krajan od vseh seveda so se pričeli družiti na osnovi pesmi in tako bo letos potekalo že tretje srečanje Šentvidov Slovenije, in sicer letos prav v našem Šentvidu. Kulturno društvo in občina se že dlje časa pripravljata na ta obisk in verjamemo, da se bodo gostje dobro počutili med nami. Vsi pa smo 21. aprila ob 19. uri vabljeni v OŠ Ferda Vesela na koncert šentviških zborov.

DALMATINSKI VEČER V STIČNI: OD GLASBE DO HRANE

Vemo, da Stiški kvartet rad poje dalmatinske pesmi in da so se fantje zaradi tega spoprijateljili s hvarsko klapo For. 24. 3. ob 19. uri jih bodo zato zopet gostili v Stični. Stiški kvartet z Dušanom Kamnikarjem na čelu pravzaprav pripravlja pravi Dalmatinski večer. Pravijo, da ne bo ostalo samo pri pesmi, ampak se obeta prava dalmatinska zabava z dalmatinskim vzdušjem, pijačo in hrano. Večer bo popestrila tudi skupina Lavanda iz društva Tineta Rožanca z mandolinami in kitarami.

KO V STIČNI LUTKE OŽIVIJO

Glasbeno-dramski krožek OŠ Stična z mentorico Matejo Humar je pripravil lutkovno predstavo Frana Milčinskega Strah za učence podružnične šole v Stični. Fotografije in lutke s predstave so sedaj na ogled v pravljici sobi knjižnice v Ivančni Gorici.

VABLJENI NA KOMEDIJO V ŠENTVID

V soboto, 10. 3., ob 19. uri bo v dvorani v Šentvidu pri Stični gostovalo KD Velika Loka s komedijo Gugalnik.

SLAVKO ZAVIRŠEK: DUŠA POETA

V letošnji predpomladi nas je razveselil pesnik Slavko Zaviršek, pravnik iz Cikave (rojen leta 1948), s svojo drugo zbirko pesmi Duša poeta, ki jo je izdal v samozaložbi. Prvo zbirko stotih pesmi je izdal leta 1998 pri grosupeljski založbi Mondena z naslovom Utrinki.

Ko prebereš njegovo letošnjo zbirko, se vprašaš: iz kakšnih daljnih, skritih izvirov zajema pesnik lahko žuborenje svojih besed, da se mu posreči povedati toliko globokega in lepega? Odpira nam res svojo dušo kakor legendarni ptič pelikan svojo žilo, da nas nahrani. S svojimi petdeseterimi pesmimi nas prizadene in zbujajo. Sloni na dolenski davnini, na

svojem prvem domu in na čudežih narave. Vodi nas skozi današnji hladni čas: "Iščem bližnjico do človeka. Topla dlan ledeni. Malo skupnih jat leti. Sneg je toplejši od roke sovražnika". In očetu: "Pesem ti poklanjam, oče, ker nisem mogel napolniti tvojih žuljavih dlani."

Materi:

*Mati, v meni
boš naprej živela.
Žanjica boš,
ki vesla
po zlatem klasju.
Predica boš,
ki prede srečo
in topel kruh deli.*

Slovenci smo res narod pesnikov,

kakor nas opozarjajo tujci. Mimo mogočne vrste naših "estradnih" pesnikov in nekaterih odličnih mladih in najmlajših poetov, ki se venomer pojavljajo kot zvezdni utrinki, se ozrimo med ljudstvo: kolikokrat smo presenečeni, ko dobimo v roke nenadoma zbirko katerega izmed zrelih mož ali žena, ali celo najstarejših. Ali ko ti mimogrede pošepeta na uho kakšen posebno trezen človek: "Veste, saj jaz tudi rad napišem kakšno pesmico, že mnogo jih imam, ampak pod ključem!"

Pesnik Slavko Zaviršek pa nam je odklenil svoje pesmi z zlatim ključem.

Mihaela Zajc

VEČER PLESA V ŠENTVIDU

Kot že nekaj let smo tudi letos člani folklorne skupine Vidovo priredili večer plesa, ki je potekal v soboto, 27. 1. 2001, v kulturnem domu Šentvid pri Stični. Na naše veliko zadovoljstvo so obiskovalci napolnili dvorano do zadnjega kotička in nas s tem spodbudili k še boljši predstavitvi. V dvorani je bilo vzdušje odlično in prav tako v garderobi, kjer smo že nestrpnost pričakovali začetek prireditve, ki jo je napovedala prikupna Nataša. Prepletala je niti čudovitega večera. Predstavili sta se tako starejša kot tudi mlajša skupina. Otroci so predstavili dva spleta in navdušili predvsem s svojo neverjetno sproščenostjo in radoživostjo. Poželi so velik aplavz, ki so si ga s svojim marljivim delom tudi zaslužili. Starejši in bolj izkušeni pa smo

zaplesali kar šest spleto: tri dolenske, dva belokranjska in tudi prekmurskega.

V okolici Šentvida so ljudje že davno znali plesati in tako so nastali plesi, značilni prav za našo okolico. Trudimo se, da bi ohranili stare ljudske plesne in jih z veseljem prikazujemo ljudem, ki radi plešejo in jim je ljudsko petje blizu. Takih je po obisku sodeč še kar nekaj, in verjamemo, da bo tako tudi ostalo.

Za Belo krajino je predvsem značilna t.i. vrtenica, ko plesalca med vse hitrejšim vrtenjem dvigne ta plesalki in ju vrtita.

Prekmurci pa najbolj uživajo v plesih, v katerih se plesalec in plesalka zapeljivo spogledujeta,

zaključijo pa precej živahno s plesom, imenovanim tkalečka.

Prijetnih večerov in prireditvev pa ne bi bilo brez požrtvovalne mentorice Nataše, ki oblikuje naše splete in nas teden za tednom potrpežljivo uči novih korakov. Občinstvo je bilo navdušeno in to je bil tudi naš namen. Predvsem smo veseli, da smo med obiskovalci našli tudi mlade obraze, kar nam daje upanje, da bo kultura v Šentvidu še živela. Vztrajamo že osem let in obljublamo, da bo tako tudi naprej. Z vašo podporo nam bo to gotovo uspelo. Torej se vidimo prihodnje leto in pokazali vam bomo spet kaj novega in zanimivega. Trudili se bomo.

Irena Zadel

NATEČAJ

REVIJA MENTOR

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI
Štefanova 5, 1000 Ljubljana

RAZPISUJE LITERARNI NATEČAJ

za 29. srečanje mladih pesnikov in pisateljev Slovenije

Pogoji:

1. Sodelujejo lahko avtorji, stari nad 15 let, ki svojega dela še niso izdali (razen v samozaložbi) v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše v dosedanjih državnih srečanjih mladih piscev in pisateljev. Pošljejo lahko prozo (do 10 strani), poezijo (do 15 pesmi) in dramska besedila.

2. Prispevki morajo biti napisani s pisalnim strojem ali računalnikom in poslani v treh izvodih, označeni pa morajo biti s šifro. Prispevkom naj avtorji priložijo še zapečaten ovojnik z naslednjimi podatki: ime in priimek, domači naslov, izobrazba, poklic, starost in šifra.

3. Medobmočne žirije in državni selektor bodo med pravočasno prispelimi prispevki izbrali najboljše avtorje za nastop na medobmočnem in državnem srečanju. Medobmočnih srečanj bo šest, potekala pa bodo v Novem mestu (Dolenjska), Škofji Loki (Gorenjska), Postojni (Primorska), Ivančni Gorici (Ljubljana in okolica), Mariboru (SV Slovenija) in v Celju (Celje in Koroška). Državno srečanje bo oktobra 2001 v Murski Soboti.

4. Vse poslane prispevke odstopijo avtorji za morebitno objavo brezplačno. Organizatorji bodo objavili dela izbranih avtorjev na način in v obsegu, ki bo ustrezal njihovim finančnim možnostim. Rokopisov ne vračamo.

5. Najboljšemu avtorju bomo natisnili knjižni prvenec, ki bo predstavljen na naslednjem, 30. srečanju leta 2002.

6. Prispevke je treba poslati do 10. marca 2001 na naslov: Javni sklad RS za kulturne dejavnosti (za 29. srečanje), Štefanova 5, 1000 Ljubljana.

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01/24 10 500 ali 24 10 516.

Srednja šola Josip Jurčič

Ivančna Gorica

Cesta II. grupe odredov 38, 1295 Ivančna Gorica, tel.: 01 7878-720, fax: 01 7878-560

ROJSTNI DAN

V februarju je praznovala svojo okroglo življenjsko obletnico upokojena profesorica Cilka Žagar. Kot profesorica, zborovodkinja, kulturna delavka in ravnateljica je učiteljsko in pedagoško poslanstvo vse svoje življenje uresničevala prav na stiški gimnaziji. Zato ji ob njenem prazniku iskreno čestitamo in ji želimo še veliko mirnih in zdravih let.

Kolektiv Srednje šole Josipa Jurčiča
Ivančna Gorica

MAMA

*Mamica moja me rada ima,
ko jo pogledam,
se le smehlja.
Je siv že njen las,
a vseeno rada smeje se na glas.*

*Je solza kanila mi na tla,
ko sem občutila,
da nekoč jo bom izgubila,
a že nasmeh jo preboli,
ko se zavem, da skupaj smo še mi.*

*Skesana je duša za pretekli čas,
da sem živela, da sem močno trpela,
ugasnil je plamen upanja na srečo
družine,
a mama moja, ostala sem na Zemlji le
zaradi tebe!*

*Le ena je mama in en je dan,
ko zahvalimo se ji za trud,
ki ni bil zamen.
Nočem je izgubiti,
vedno hočem se v naročje
njeno skriti.*

SMISEL

*Skozi tisoče gozdov
prebujajo se pomlad.
Tako tenka, hladna,
kot čut preliva se z nekom.
Vsak ten njene polti me oblije,
še smeh je tih in joka ni.*

*V tej zarji prebujamo se mi,
čisto majhni človečki, ki jim
smisla v življenju čistega ni.
Je razuzdanost, a sreča skrita, beline
ni.*

*Ni glasu, ni dotika, ni nič!
Samo grenkoba, ki uniči
lepoto zarje ... in tisoč noči.*

*Kar naenkrat megla se razprostre,
čudna bitja umirjajo nebo.
Ni naglica, ni lenoba,
ravno pravišnje je za slovo.*

*Tiho solza razblini vse,
utihne dih, izdih prodre.
Ni časa. Ni vesti. Ni greha.
Je mar to svet? Ali pregreha?*

Andreja Miše, ml.

KNJIŽNA UGANKA: OGENJČEK IŠČE OGNJIŠČE

Domačinka Sabina Koželj Horvat iz Malega Globokega pri Zagradcu je na natečaj založbe Mohorjeva družba poslala zgodnico Ogenjček išče ognjišče in ta je bila izbrana za najboljšo med prispelimi. Tako si je Sabina za nagrado prislužila objavo v knjižni obliki. Knjiga je bila predstavljena v prejšnji številki Klasje.

Tokrat objavljamo knjižno uganko, ki jo je knjižnica objavila na domači Internet strani in sedaj v Klasju. Rešitve lahko do 15. aprila pošiljate na naslov: Knjižnica Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, preko strani <http://www.gro.sik.si/kviz.htm> ali jo rešite v knjižnici pri ugankarkem nabiralniku. Tistemu, ki bo poslal najlepši odgovor, bo avtorica podarila svojo knjigo.

Vprašanje pa se glasi:
V knjigi Sabine Koželj Horvat Ogenjček išče ognjišče je tudi pesmica z verzi, ki pravi takole:

*A ogenjčki tudi v srcih živijo,
za človeško toploto in nežnost skrbijo -
a le, če ljudje jim ognjišča v srcih
prižgati pustijo!*

Napišite, kako vi razumete te besede.

ANSAMBEL KRJAVELJ POPESTRIL POČITNIŠKI DAN NA SMUČIŠČU ROG ČRMOŠNJICE

Čas zimskih šolskih počitnic je delno minil tudi v znamenju snega in nekateri so to s pridom izkoristili za smučanje. Na dolenskem smučišču Rog Črmošnjice se je tako nekaj dni zapored kar trlo naših počitnikarjev. V petek, 2. marca, pa so na smučišču zadoneli tudi glasovi ansambla Krjavelj iz naše občine, ki je bil povabljen na pobudo Jožeta Illovarja iz Vira pri Stični. Dan so popestrili in pokazali kakšni smo mi, iz Krjavljevih krajev.

SREDNJEŠOLCI ZELO AKTIVNI IN USPEŠNI NA TEKMOVANJIH

Dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice so se v zadnjem času udeležili dveh področnih tekmovanj, in sicer v badmintonu in košarki.

Tekmovanje v badmintonu je bilo v Novem mestu, 7. 2. 2001. Bilo je tako posamično kot ekipno. Dijaki naše šole so dosegli izvrstne rezultate. Tako je v tekmovalstvu posameznikov zmagal naš dijak Žiga Strmole pred ravno tako našim dijakom Urošem Skerbišem, 7. mesto pa je dosegel Bojan Kolenc. Tekmovanja posameznikov se je udeležilo 13 dijakov iz petih šol dolenske regije. Med 9 posamezniki je naša šola imela eno predstavnico - Majo Klemenčič, ki je ravno tako dosegla odlično 2. mesto.

Ekipno pa je naša šola dosegla 1. mesto (za ekipo sta tekmovala Maja Klemenčič in Žiga Strmole) in tako pustila za sabo vse dolenske srednje šole.

Tekmovanje v košarki pa je bilo malo prej, 25. 1. 2001 na naši šoli. Udeležilo se ga je 7 ekip, ki so bile v predtekmovalstvu razdeljene v dve skupini. V skupini A so bile: Ekonomska šola Novo mesto, Srednja šola Sevnica in Srednja šola Črnomelj. V skupini B pa so bile Šolski center Novo mesto, Srednja šola Josipa Jurčiča Iv. Gorica, Gimnazija Brežice in Srednja šola Krško.

V predtekmovalstvu je naša šola dosegla take rezultate:

ŠC Novo mesto : SŠ JJ Iv. Gorica 30 : 28
SŠ Krško : SŠ JJ Iv. Gorica 17 : 34
Gim. Brežice : SŠ JJ Iv. Gorica 25 : 42

Z dvema zmagama in enim porazom so dosegli drugo mesto v skupini, kar je pomenilo boj za 3. mesto. Če bi zmagali na tekmi s ŠC Novo mesto, ki so jo nekoliko nesrečno izgubili, bi igrali za 1. mesto, kar bi jim prineslo uvrstitev v četrtfinale državnega prvenstva za srednje šole.

Tako pa so nekoliko pod vtisom tega dejstva zaigrali v tekmi za 3. mesto nekoliko slabše in jo izgubili.

Tekma za 3. mesto: SŠ Josipa Jurčiča Iv. Gorica : SŠ Črnomelj 23 : 31

Tekma za 1. mesto : ŠC Novo mesto : SEŠ Novo mesto 32 : 41

Končni vrstni red : 1. SEŠ NOVO MESTO, 2. ŠC NOVO MESTO, 3. SŠ ČRNOMELJ, 4. SŠ JJ IVANČNA GORICA, 5. SŠ SEVNICA, 6. GIMNAZIJA BREŽICE, 7. SŠ KRŠKO

Za našo šolo so igrali : Uroš Kušlan (najboljši strellec tekmovalstva), Gašper Gros, Janko Puhek, Gašper Miklič, Boštjan Žlogar, Nejc Čampelj, Simon Mihelc, Sandi Ponjavič, Jure Gačnik in Sever. Ekipo je vodil profesor Franci Pajk.

4. mesto pa je vendarle lep rezultat, saj je ekipa igrala brez skoraj celotne prve peterke, ker zaradi poškodb in drugih razlogov ni bilo Igorja Ivaškoviča, Matica Erčulja in Matica Cvitkoviča.

Simon Bregar

MALONOGOMETNA ZIMSKA LIGA - NOVOST PRI NAS

Rekreativci tudi pozimi ne mirujejo. Letošnjo zimo prvič poteka medobčinska dvoranska liga v malem nogometu, in sicer v dvorani Brinje v Grosuplju. Udeležujejo se je tudi 4 ekipe iz naše občine, in to zelo uspešno, saj bosta dve ekipi po rednem delu končali prav na vrhu, kljub temu da je v tem trenutku, ko pišem ta članek, do konca še 1 krog rednega dela. Zadnji krog bo 3. marca, takoj naslednjo nedeljo, 10. marca, pa še play off najboljših osem po rednem delu. Trenutna lestvica po predzadnjem krogu rednega dela :

1. Mladost Astlak	25 t., gol raz+ 31
2. Miz. Trunkelj Krka	24 + 30
3. Street	20 + 34
4. Petek 13	20 + 15
5. ŠD Dobropolje	19 + 15
6. Olympic šport	17 + 8
7. SSK Račna	16 + 17
8. Klanček Šentvid	16 + 8
9. Maxo pap	12 + 8
10. Šmarje United	6 - 43
11. Viridin hram Stična	3 - 51
12. Pekarna Grosuplje	0 - 72

Svoja redna zimsko-spomladanska tekmovanja pa so imeli tudi rekreativci v odbojki. Prvi del (drugi del sledi novembra in decembra) medobčinske lige je tako za odbojkarje kot za odbojkarice. Našo občino zastopa športno društvo Grča tako v ženski kot moški konkurenci. Medtem ko so dekleta zelo uspešna, pa se bodo morali fantje jeseni še krepko potruditi, da bodo ušli zadnjemu mestu. V dobro tolažbo naj jim bo dejstvo, da je včasih druženje in gibanje za zdravje vendarle bolj pomembno kot pa rezultati sami. Najbrž se tega sami dobro zavedajo.

Lestvica po prvem delu - dekleta :

1. ŠD Grča 01	8 točk, set raz. + 8
2. ŠD Dobropolje	4 0
3. Mravljice	4 0
4. ŠD Grča 80	4 0
5. Čebele	0 - 8

Lestvica po prvem delu - fantje :

1. OK Grosuplje	10 točk, set raz. + 8
2. Groš	8 + 5
3. ŠSD Šmarje-Sap	6 + 2
4. Pupa pub banane	4 - 2
5. ŠD Dobropolje	2 - 5
6. ŠD Grča	0 - 8

Simon Bregar

Pogovori z našimi športniki

I G O R O R E L

Igor je eden od "športnikov leta" občine Ivančna Gorica za leto 2000 in edini nagrajenec za področje invalidskega športa. Pred njim je bil za odlične dosežke v invalidskem športu v naši občini nagrajen samo še Danijel Kastelic, športnik in funkcionar.

Igor Orel je doma s Fužine in si je to priznanje zaslužil za odlične rezultate, ki so plod volje, nekajletnega trdega in zagnanega dela, ki mu je poleg vseh kovinskih medalj in papirnatih priznanj prineslo še nekaj več - zadovoljstvo, življenjsko vodilo, zdravje in skoraj popolno samostojnost, ki si jo je pri tetraplegiji (njegova poškodba) skoraj nemogoče zamisliti.

Igor, koliko časa je že minilo od nesreče, ko si se precej hudo poškodoval?

Tega bo že 9 let. Bilo je poleti leta 1992 na morju pri skoku v vodo na glavo. Takrat sploh nisem vedel, da se pri takem skoku lahko tako hudo poškodujem. Na začetku je bila ta poškodba zame velik šok.

Sam sem bil vedno prepričan, da tetraplegiki ne morejo premikati ne rok ne nog. Kako to, da lahko ti tako presenetljivo dobro premikaš roke?

Res je, tisti, ki si poškodujemo vratni del hrbtenice, smo tetraplegiki, to pomeni, da ne občutimo več ne nog in praktično tudi ne rok. Vendar je malo odvisno tudi od tega, kako hudo je bilo živčevje poškodovano, veliko pa je odvisno od tega, koliko

delaš terapevtske vaje, od volje in truda, ki ga vložiš v to, da bi lahko roke čim bolj premikal. Sam sem se res maksimalno trudil.

Igor je glede na svojo poškodbo res izjemno samostojen. Sam lahko vozi avto, je redno zaposlen v Elektro Zagradec, ponovno se je naučil plavati, da o tem, da se lahko sam prehranjuje, sploh ne govorimo. Toda nekateri s tako poškodbo tudi tega ne zmorejo.

Igor glede na to, kako si aktiven in glede na tvoje športne rezultate nam zaupaj, koliko vadiš dnevno.

Če mi le vreme dovoljuje, vsak dan z vozičkom naredim kakih 10 km. Poleg tega vsak dan vadim tudi z utežmi. Enkrat tedensko pa se v letni sezoni vozim v Ljubljano na treninge. Sem namreč član Društva paraplegikov ljubljanske regije in treniram atletiko (vožnja z vozičkom ter meti). Če bi mi poškodba dovoljevala, pa bi igral košarko. Vendar imam v prstih na roki premalo moči.

Na katere športne rezultate si najbolj ponosen?

Bil sem večkrat državni prvak v svoji poškodbeni kategoriji. Dosegam tudi državne rekorde. Zelo veliko mi pomenijo tudi rezultati, ki sem jih leta 1997 dosegel v Nemčiji na zelo močnem mednarodnem turnirju. Tam sem zmagal v šesteroboju (vožnja na 100 in 200 metrov, met diska, krogle in kija ter metanje v cilj), zmagal sem še v vožnji na 100 metrov ter bil drugi skupno z ekipo Slovenije.

Sicer pa za svoje društvo nastopam še v slovenski medregijski

ligi (6 tekem letno - v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem mestu, Kranju in Kopru) in na raznih turnirjih, kamor nas vabijo. Zadnje čase predvsem na Hrvaško.

Zanima me tudi, kdaj po poškodbi si začel vaditi v Društvu paraplegikov.

Po nesreči je trajalo kar nekaj časa, kaka tri leta, da sem začel s športnimi treningi. Največ zaslug za mojo vključitev v Društvo paraplegikov in za športno vadbo ima gotovo Dane Kastelic, ki me je prepričal v to. In ni mi žal, saj mi danes šport res veliko pomeni.

Si se s športom ukvarjal že pred poškodbo?

Da, rad sem tekkel, pozimi tudi na smučeh.

Kaj ti kot športniku pa tudi kot čisto navadnemu občanu najbolj manjka oz. kaj te najbolj moti pri tvoji vadbi in v življenju nasploh?

Zelo prav bi mi prišel ustrezen atletski stadion, npr. v Ivančni Gorici. Sicer pa me najbolj moti zelo gost promet, ko se vozim z vozičkom, in predvsem neustrezni pločniki z odsekanimi robovi, tako da ne morem priti na njih s ceste. Drugače pa moram biti kar zadovoljen. Društvo paraplegikov se zelo trudi, da nam omogoči kar najboljše pogoje za delo in ohranjanje zdravja. Moram omeniti, da odkar hodim v službo (po poškodbi), še nisem bil na bolniški. Tudi doma imam veliko oporo za svoje delo in udejstvovanje pa tudi v službi "mi gredo zelo na roko".

Kako si se ti znašel v službi po poškodbi in kaj sicer meniš o možnosti zaposlovanja invalidov?

Sam sem šel v službo že slabi dve

leti po poškodbi, čeprav bi se lahko tudi predčasno upokojil. Kot sem že rekel, so bili v službi - Elektro Zagradec - zelo prijazni - dobil sem celo dvigalo, s pomočjo katerega se lažje premikam po stavbi. Sicer pa menim, da so možnosti za zaposlovanje invalidov še vedno slabe.

Kako pa kaj z medijsko pozornostjo? Se ti zdi, da invalidom nasploh ter invalidom športnikom namenja dovolj pozornosti?

Zadnje čase se je na tem področju veliko naredilo. Npr. paraolimpijske igre so že zelo odmevna stvar, pa tudi sicer se mi zdi, da je invalidom namenjeno bistveno več medijske pozornosti kot pred leti. Veliko na bolje se je spremenila tudi miselnost ljudi v zvezi z invalidnostjo.

Kaj ti gibanje in šport pomenita? Kaj bi delal, če tega ne bi počel?

Ne vem, kaj bi počel brez tega. Najbrž bi hodil v službo ali gledal v zrak. Vendar tudi v službi ne bi mogel delati tako, kot delam, če se ne bi ukvarjal s športom in krepilnimi vajami.

Kaj priporočaš ljudem, če se jim pripeti taka poškodba kot tebi?

Tega seveda nobenemu ne želim, vendar, če se zgodi, je zelo pomembno, da se z zadevo čimprej sprijazniš in začneš pomagati samemu sebi, kar največ zmoreš. Treba je ohraniti voljo in biti čimbolj aktiven.

Igorju sem se zahvalil za prijeten pogovor in mu zaželel, da bi bil še naprej tako prizadeven in aktiven.

Simon Bregar

Gospodinjska stran

Pletena štruca:

1kg bele moke
0,5 l mleka
2 žlici sladkorja
4 jajca
sol
12 dag margarine
maščoba za pekač in
1 jajce za premaz ter sladkorna
moka za posip.

Postopek: Pripravimo kvas in ga na toplem vzhajamo, tudi moka naj bo nekje na toplem. Posebej vmešamo maščobo, jajca in sladkor ter zlijemo v moko. Dodamo kvas, mleko, solimo in močno stepamo s kuhaličnico toliko časa, da odstopi od posode. Testo naj počiva, še prej pa ga razdelimo na 9 malih hlebkov, ki jih posvaljkamo po pomokani deski, da dobimo velike svaljke.

Pekač namažemo in pomokamo z ostro moko. Najprej spletemo kito iz 4 delov in jo položimo v pekač. Premažemo s stepenim jajcem ter spletemo naslednjo kito iz treh svaljkov. Položimo v pekač, premažemo z jajcem ter spletemo še iz 2 delov ter tudi to položimo v pekač. Premažemo vse lepo z jajcem ter pečemo 1 uro in 10 minut pri temperaturi 150-180 stopinj Celzija.

Vse ljubiteljice cvetja se zavedajo, da sta meseca februar in marec namenjena presajanju rož, ki nam to vse leto hvaležno vračajo z bujnim cvetjem. Prav o ljubezni do rož se vedno znova prepričamo, ko obiščemo članico DPŽ-ja, gospo Marijo Kastelic iz Malega Kala. Pri njej se vse "prime", kot sama rada reče. Če boste šli k njej, vam bo gotovo dala kakšen cepič, tako kot ga je ge. Micki med obiskom v lanskem poznem poletju, ko sem ju ujela med njenimi kalami.

Vabilo

13. marca bo predavanje Cvetje in zelenje na naših policah in vrtovih v prostorih KGZ Grosuplje ob 9 uri. Predavala bo ing. agr. Ruth Reš. Vabljeni.

Potegnjeno iz pozabe...

Aleluja

Le malokdo ve, da je bila včasih aleluja obredna jed na veliki petek, ko je strogo zapovedan post. Za to jed so uporabljali repne olupke, ki so jih pred kuhanjem tri dni namakali, jim vsak dan menjali vodo ter jih končno skuhalo v slani vodi. Kuhane sesekljane olupke so stresli v svež slani krop in jih podmetli z ajdovo moko. Jed je morala biti gostljata.

Gorenjci in Belokranjci pa so jo kuhali na suhi juhi in jo bogato zabelili z ocvirki, jedli pa so jo na veliko soboto.

Pečena šunka v testu:

Vzamemo primeren kos šunke, jo operemo v topli vodi z mehko krtačko ter osušimo. Namesto da bi šunko kuhali, jo lahko spečemo v kvašenem testu. Pripravimo testo kot za kruh, lahko pa tudi brez kvasa. Zvaljamo ga, nanj položimo šunko ter testno zvijemo, da med peko ne uhaja sok. Šunko pečemo nekoliko dlje, kot pa če bi jo kuhali, zato pa ostane dosti bolj sočna kot pri kuhanju.

AKTIVNOSTI DPŽ

Zima se je že prevesila v drugo polovico, pa čeprav je še nismo prav okusili. Tudi izobraževanje, ki je bilo predvideno za letošnjo zimo, je v polnem teku. Tako smo v januarju z vso zavzetostjo prisluhnili gospe Silvi Glavan, mojstrici kozmetike in medicinski sestrini na temo Tudi žena in dekleta s podeželja so rade urejene. Poučila nas je o osnovah higiene telesa, o negi kože, dala nam je praktične nasvete, kako naj se uredimo za določene priložnosti ter nam svetovala tudi glede oblačenja. Čas, odmerjen za to predavanje, je kar prehitro minil.

31. januarja pa je bilo v KZ Grosuplje predavanje Osnove ekološkega kmetovanja. Dipl. ing. agr. Ana Slabe je udeleženke seznanila z zakonitostmi ekološkega kmetovanja, slabostmi in ugodnostmi. Vse več poudarka naj bi dali naravnemu kmetovanju z manj škropljenja.

Otroci, kot sta Jaka in Nina iz Mekinj, kjer butarice izdelujejo doma, se že veselijo Cvetne nedelje.

Seznani so se tudi, kako priti v ekološko kontrolo.

Vsi se kdaj pa kdaj sprašujemo, kako živeti zdravo. Na to pomembno vprašanje nam je poskušala odgovore poiskati predavateljica dr. Polonca Steinmann, ki nam je na to temo predavala 6. januarja. Drugi del predavanja sledi na občnem zboru, ki ga bomo imele 8. marca.

Trudimo se, da so predavanja zanimiva, da obravnavajo aktualne teme ter da so predavatelji strokovno usposobljeni.

Zato ste vabljeni vsi, tudi če niste člani DPŽ.

Rešitev kviza iz prejšnje številke: 1c, 2a, 3b, 4a, 5b, 6c, 7c.

Vsak naj svojo vlogo
v življenju tako igra,
da, ko zazor pade,
kesanja ne pozna.
- Alojz Antončič -

ZAHVALA

Uslišana je bila Vaša vsakodnevna molitev: "Bog mi daj to noč preživet", pa zdrav umret!" Nikoli niste poznali in priznali polovičarstva na svoji življenjski poti in do zadnjega srčno ljubili naravo in svojo slovensko vas - Dolenjsko.

Nepričakovano, a za vedno je zaspal naš oče, ata, brat, stric, svak in tast

ALOJZ ANTONČIČ - Hribski Lojz - Štrafjnik

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, rojakom, znancem, sokrajanom, sodelavcem Psihiatrične klinike Ljubljana in kolegicam Zbornice zdravstvene nege Slovenije, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in maše v njegov spomin ter ga pospremili na njegovi poslednji poti, nam pa neslišno sporočili, da nismo sami.

Hvala kaplanu g. Mraku in PGD Grosuplje za opravljen pogrebni obred, predsedniku g. Zdravku Permetu pa za izrečene zadnje besede preminulemu članu. Prisrčna hvala sosedu g. Branetu Žitniku za iskren, pošten in vsebinsko bogat oris njegove življenjske poti. Za omilitev najgloblje in nevidne bolečine pa prisrčna hvala pevcem dobropoljskega pevskega zbora pod vodstvom g. Toneta Šinkovca, ki ste z zamejnimi glasovi spremljali pogrebno mašo in pot k odprtemu grobu ter mašo ob sedmini, ki jo je za strica in botra daroval p. Peter Lavrih, o.f.m.

Oč, pogrešam Vaš glas, zaupanje, bodrilno in pritrdilno besedo, ata, s ponosom bova nosila Vaše poreklo.

Hči Irma z Borutom in Juretom in drugo sorodstvo

Radi bi na tvojo, dragi ata, črno poklekili jamo, poljubili prst, ki pod njo drago ti leži telo.
Tam kleče nad tvojo krstodali bi ljubezen tako, kakršno si ti gojil, rad v želeče srce vlil.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je po hudi in težki bolezni za vedno prenehalo biti srce našemu dragemu možu in očetu

JOŽETU ČOŽU

iz Livarske ulice 5 v Ivančni Gorici

Ob tej priliki se iskreno zahvaljujemo za pomoč dr. Janezu Zupančiču in ostalemu osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica, ki ste mu pomagali v času njegove bolezni ter mu lajšali bolečine. Hvala župniku gospodu Jožetu Kastelicu za molitve, lep in ganljiv govor, pogrebno mašo in pogreb.

Najlepša hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali za sv. maše, cvetje in sveče.

Iskrena hvala dobrim sosedom Strunovim, Majdi Janežič, Sonji Mulh in Elici Špindler za vso izkazano pomoč in tolažbo.

Žena Marija, hči Veronika z možem, vnuki Žiga, Tadeja in Mojca

ZAHVALA

Ob izgubi drage mame

ANE OSTANEK, roj. LOŽAR

iz Doba pri Šentvidu 23

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali. Posebej hvala za vsa izrečena sožalja, cvetje, sveče in prispevke za mašo.

Hvala g. župniku Jožetu Koželju in g. župniku iz Šmarja-Sapa za pomoč pri zadnji uri. Gospodu župniku hvala tudi za opravljen pogrebni obred in sveto mašo.

Hvala družini Perpar in pevcem iz Šentvida za zapete pesmi.

Vsem hvala za spremstvo na njeni zadnji poti.

Žaljujoči: sin Tone z družino

VSE ŽIVLJENJE SI GARAL,
VSE ZA DOM, DRUŽINO DAL.
AKO BI TI VOLJA
DO ŽIVLJENJA ZDRAVJA POVRNILA,
NE BI TEBE, LJUBI OČE,
ZEMLJA KRILA.
V DOMU NAŠEM JE PRAZNINA,
V SRCIH NAŠIH BOLEČINA...

ZAHVALA

V 70. letu življenja nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, svak in stric

ANTON ROJEC

po domače Pintarjev Tone iz Metnaja 23

Vsem sorodnikom, dobrim sosedom, ostalim vaščanom, prijateljem in znancem se iskreno zahvaljujemo za izrečena pisna in ustna sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebej hvala dr. Zupančiču in ostalemu osebju Zdravstvenega doma, pogrebniemu zavodu Perpar, Gasilskemu društvu Metnaj za organizacijo pogreba ter Jožetu Kastelicu za lep poslovilni govor, župniku Janezu Novaku za opravljen obred, moškemu pevskega zbora iz Stične in korskim pevcem za ubrano petje ob slovesu ter Primožu za zaigrano Tišino.

Hvala tudi celotnemu kolektivu Ljubljanskih mlekar in Kmetijske zadruge Stična ter Občini Ivančna Gorica za izkazano pozornost in sočutje ob izgubi našega dragega očeta.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

V neizmerni žalosti
vsi njegovi

POLICIJSKA KRONIKA

JAVNI RED IN MIR

Policijska postaja Grosuplje je januarja 2001 na območju občine Ivančna Gorica obravnavala 11 kršitev zoper javni red in mir. Od tega jih je bilo 7 v zasebnem stanovanju, 4 pa na javnem kraju. Gre predvsem za kršitve, kakršne se pojavljajo iz meseca v mesec in o katerih pišemo v Klasju. Kršitelje primerno kaznujemo, prav tako tudi lastnike lokalov, ki ne upoštevajo predpisov.

KAZNIVA DEJANJA

V decembru smo obravnavali 23 različnih kaznivih dejanj. Najpogostejše gre za tatvine, vlome in poškodovanje tuje stvari, predvsem ponoči in v zgodnjih jutranjih urah. Vlomi v osebne avtomobile, predvsem v okolici železniške postaje Ivančna Gorica in neposredni bližini gostinskih lokalov, so tudi še vedno pogosti - velikokrat so zanje krivi lastniki sami, saj jih puščajo odklenjene, v njih pa različne stvari, ki jih zlikovci ukradejo in potem prodajo. Pogosto pa je v avtu tudi denar. Zato voznikom predlagamo, naj svoja vozila

parkirajo na vidnih in osvetljenih mestih in naj malo pogledajo, kaj se dogaja okrog njih. Če opazijo kakšno osebo, ki se sprehaja po parkirnem prostoru ter pogleduje v vozila oziroma se na kak drug način sumljivo vede, naj to nemudoma sporočijo policiji in si zapomnijo čimbolj podroben opis osumljenca ter morebitno prevozno sredstvo, s katerim se je le-ta odpeljal.

Vsi občani, ki bi karkoli vedeli o kakšnem kaznivem dejanju ali prometni nesreči ali ki bi opazili storilca na delu oziroma begu, naj to sporočijo na policijsko postajo Grosuplje ali na telefon št. 113. Vsaka informacija, ki bi kakorkoli pripomogla k izsleditvi storilca, je dobrodošla; z boljšim sodelovanjem med policijo in občani pa bomo dosegli, da se bodo izboljšale varnostne razmere, s tem pa tudi občutek varnosti občanov.

PROMETNA VARNOST

Januarja je bilo 21 prometnih nesreč z materialno škodo in telesnimi poškodbami. Vzroki za nesreče ostajajo enaki: prehitra vožnja, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitevanje in

premajhna varnostna razdalja. Največ prometnih nesreč se zgodi v naselju Ivančna Gorica ter na regionalni cesti št. 646 in 216, kjer se je močno povečal promet. Pogoste so tudi prometne nesreče na parkirnih prostorih. Največ se jih zgodi v času, ko občani hodijo v službo ali iz nje.

Že nekaj mesecev je zelo povečan promet na relaciji Ivančna Gorica - Krka - Zagradec in Ivančna Gorica - Šentvid pri Stični - Radohova vas - Bič, zato na omenjenih relacijah pogosteje nadziramo promet.

Policijska postaja Grosuplje bo izvajala kontrolo hitrosti z lastnim radarjem na celotnem območju občine Ivančna Gorica, predvsem pa na odsekih cest, kjer se dogajajo prometne nesreče oz. tam, kjer so prekoračitve hitrosti največje in najbolj pogoste. Vozniki naj vozijo v skladu s cestnoprometnimi predpisi ter prilagodijo hitrost vožnje vremenskim razmeram in ostalim dejavnikom, ki kakorkoli vplivajo na potek prometa. Tako bodo pripomogli k boljši prometni varnosti in predvsem k manjšemu številu prometnih nesreč.

Policijska postaja Grosuplje

CENIK OGLASOV

v občinskem glasilu KLASJE

Naklada 4.500 izvodov, najmanj 14.000 bralcev. Časopis prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Izdatek za oglas se šteje med materialne stroške.

KOMERCIJALNI OGLAS

cela stran 105.600, polovica strani 66.220,
četrtina strani 33.660, osmina strani 25.410,
šestnajstina strani 14.630

Oglas na prvi strani je za polovico dražji, v več barvah za 100%. Na zadnji strani je dražji za eno četrtino, v več barvah za 50%. Vsaka naslednja objava oglasa je cenejša za 5 %, do največ 30 %.

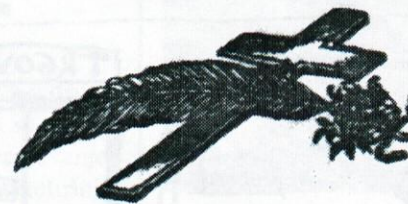
ZAHVALE

Velikost cca 50 cm2 3.300 SIT.

Cene veljajo do konca leta 2001.

V cene ni vračunano oblikovanje in 19% DDV.

P.S. Za enkratno objavo oglasa ali zahvale plačate ob naročilu, za serijsko objavo pa sklenemo pogodbo.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

NOVAK s.p.

Gubčeva cesta, 8230 Mokronog

TEL.: 07-33-71-420 Mobitel.: 050-633-954

- UGODNE CENE STORITEV -
- BREZPLAČNA UPORABA HLADILNIKA -
- PLAČILO NA VEČ OBROKOV -
- DEŽURNA SLUŽBA 0-24 h -

" **KOMPLETNA USLUGA
NA ENEM MESTU** "

SIVA STRAN

1901 — 1902 — 1903 —
1910 — *Ljudje z začetka* — 1904
1909 — *preteklega stoletja* — 1905
1908 — 1907 — 1906 —

JULIJANA PETAN, PRIMČEVA MATI IZ ARTIŽE VASI

kanil v žep za praznike in ob semanjih dnevih. Prve svetovne vojske se Julka ne spominja dosti, razen po pomanjkanju. Njen oče so se zaradi Amerike itak izognili vojaščine, stari oče so bili pa prestari, da bi se šli vojskovat. Mati Marija se je po vojski poročila, vendar v zakonu ni bilo otrok in Julka je ostala edinka. To je med našimi dosedanjimi devetdesetletniki edini primer.

Enaindvajset let je imela, ko se je poročila z Artižanom Alojzom Petanom in prišla na njegov dom. K hiši ni prišla praznih rok, saj je za njeno doto poskrbel "amerikanski" ata Lovrenc. Zanj pravi Julka, da je bil zlati oče, čeprav ga ni nikoli v življenju videla. Bog mu daj večno luč nebeško.

Julki in Alojzu se je rodilo pet otrok: dva fanta in tri dekleta, dozoreval je nov rod v dobrem in hudem. Posebej hudo je bilo takrat, ko so Italijani skupaj z nekaterimi drugimi vaščani odgnali Lojza v internacijo. Kmalu nato so v bombnem napadu Lahi hudo poškodovali hišo in gospodarska poslopja. Po končani drugi svetovni vojski je šel Alojz k železnici, mati Julijana pa je gospodinjala na domačiji in je nekako šlo. Že trideset let bo kmalu, kar moža Lojza ni več. Tudi otroci so šli po svetu in si ustvarili svoje družine. Doma pri materi se je ustavila le najmlajša hči Francka, a je tudi ona že ovdovela. Tako sta pri hiši kar dve vdovi, vsaka iz svoje generacije. Na srečo je doma ostal vnuk Bojan, ki skrbi, da je pri hiši vse tako, kot je treba. Pred dvema letoma so se Petanovi vselili v novo prostorno hišo. V njej ima prijetno zavetišče tudi mati in babica Julijana. Živahna ženica je, zahvaljujoč dobremu vidu in sluhu med najbolj informiranimi ljudmi v okolici. Vsak dan prebere dnevni časopis, zraven pa si navije še radio in odpre televizijo. Z domačimi vestmi pa jo vedno razvedri tudi Klasje. Ta ji pove, kaj je novega v fari in naši občini.

Na koncu moram omeniti še zanimivo imensko naključje. Ko se je Julijana pred davnimi leti omožila, je prišla k Primčevim in postala Primčeva Julija, vendar je ostala brez Sonetnega venca.

Artiža vas se je v zadnjih letih hudo spremenila: večinoma na bolje in na lepše. Iskreno želimo, da bi v tem okolju še dolgo utripalo srce Petanove mame, artižanske Primčeve Julije.

L. Sever

SLOVENSKI PREGOVORI ZA MAREC (SUŠEC)

Če lepo je vreme na Jožefovo, veselo bo srce kmetovo.

Če na 40 mučnikov ni lepo, še 40 dni ne bo.

Če jagnjeta v sušcu po tratah nore, rada v aprilu v hlevu leže.

Po Gregorju od vsakega vetra sneg kopni.

Govori se

Že nekaj časa se govori, da glavni in odgovorni urednik odhaja na novo "delovno dolžnost". Zadnje čase pa so postale te govorice zelo resne. O tem, kakšni so še drugi razlogi, pa se ne govori veliko. Končno pa je menda že čas, da to dolžnost prevzame nekdo mlajši in morda sposobnejši.

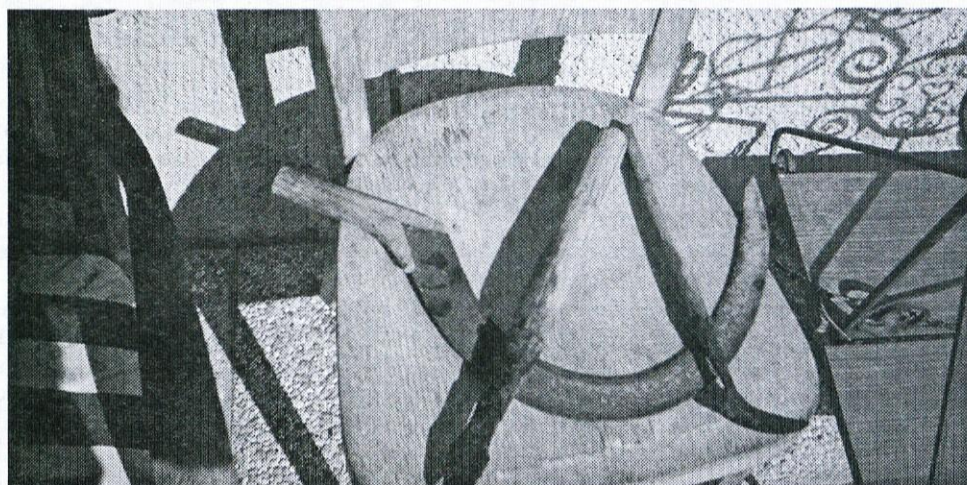
KNJIŽNICA GROSUPLJE
Adamičeva 15

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Naš etnološki kotiček je vzpodbudil Metoda Jurčiča s Potoka pri Muljavi, da nam je napisal pismo. V njem razmišlja o naglem zginevanju stare podobe vasi in vsega, kar so nekoč izdelovali in uporabljali rodovi prednamcev. V pismu je tudi vzpodbuda k še skrbnejšemu ohranjanju etnološkega dela naše narodne kulture. Po priloženih fotografijah sklepamo, da je pisec tudi sam po svojih močeh prispeval k ohranjanju spomina na našo preteklost. Škoda, da je na slikah preveč predmetov, zato bi jih težko uporabili za nove etnološke uganke. Ena fotografija pa se našim potrebam vendarle približa in jo objavljamo kot uganko.

Na koncu pisma nas gospod Metod spomni na ogled Jurčičevega muzeja na Muljavi, kjer si lahko ogledamo veliko že pozabljenih predmetov in drugih delovnih pripomočkov. Hvala za pismo in fotografije. Oglasite se tudi drugi.

LS

Na stolu so tri stara orodja. Eno od teh je nam že znani srp, druga dva pa imenujete vi, ki sodelujete v našem kotičku. Foto: M. Jurčič

Tako pa se nismo dogovorili.

V prejšnji številki smo obljubili nagrado tistemu, ki bo povedal v kateri krajevni skupnosti ležita odslužena avtomobila. Rešitve ni poslal nihče, si je pa nekdo, ki najbrž pozna rešitev, nagrado vzel kar sam. Če se gremo tako, naj čim prej vzame še drugo nagrado.

Bi pa vseeno radi vedeli v kateri KS je to, že splošno znano odlagališče odpadkov.

Genialna ideja (s pomanjkljivostjo)

Res zasluži vso pohvalo tisti, ki si je izmislil način, kako preprečiti vsaj najtežjim tovornjakom, da bi se izogibali cestninski postaji Dob, z obvozom skozi Radohovo vas. Čeprav jim dogovor med avtoprevozniki in vlado to dovoljuje.

Omejitev vožnje vozilom z več kot 6 ton nosilnosti, je res genialna rešitev. Pomanjkljivost pa je, da težki tovornjaki po tej cesti še vedno vozijo, ker jim to nihče, recimo temu raje policija, ne preprečuje.

zavod za prostorsko,
komunalno in stanovanjsko
urejanje grosuplje, d.o.o.

Taborska ul. 13
1290 Grosuplje

POSREDUJEMO PRI PROMETU Z

NEPREMIČNINAMI

- Zagotavljanje varnega nakupa, prodaje in oddaje nepremičnin
- Celovita ponudba nepremičnin za nakup, prodaje in najem
- Sklepanje kupoprodajnih pogodb in zemljiškoknjižni prepis
- Cenitev nepremičnin

- Pomoč pri pridobivanju dokumentacije za gradbeno dovoljenje
- Projektiramo stanovanjske, poslovne in gospodarske objekte

telefon: (01) 786-30-78
786-05-42

"Hodil po zemlji "SEVERNA"

sem naši ...

STRAN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

ZA DOBRO VOLJO

KAKO JE STRAŽMOJSTER JOHAN TOBAKARJE LOVIL

Država je že od nekdaj potrebovala denar, veliko denarja. Pobirala ga je povsod in na vse načine. Ko so še v turških časih pri nas začeli kaditi, žvečiti in njuhati tobak, so državni finančniki hitro izvozili zaslužek za državo. Uzakonili so državni monopol za tobak in dolga leta pobirali davek. Ob tem so močno poostriili kontrolo nad

pridelavo in prodajo te rastline in izdelkov iz nje.

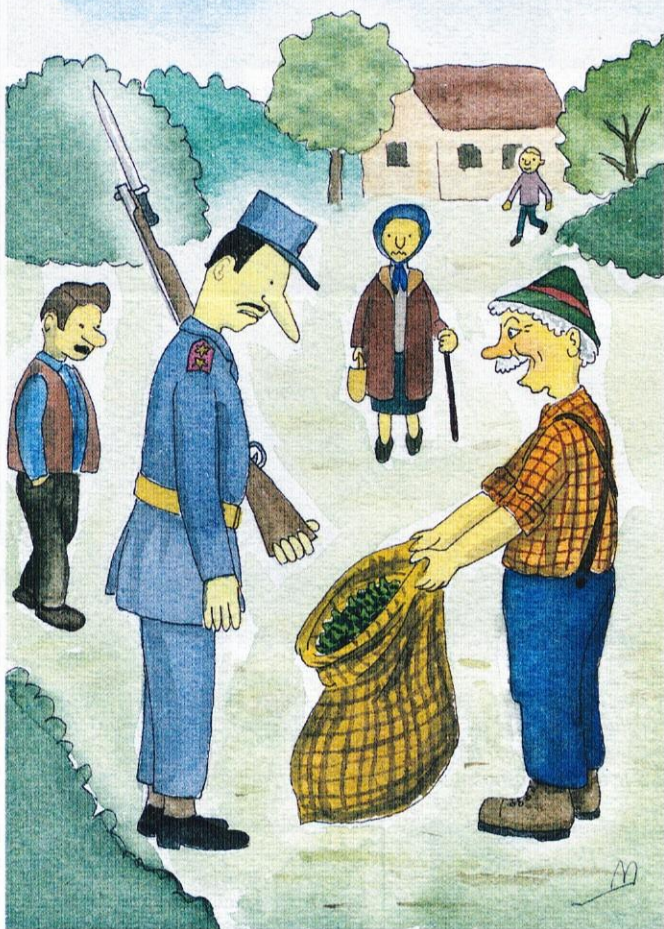
Ljudje so se dajatvam izogibali na različne načine. Nekateri tudi tako, da so tobak sadili na skrivnih krajih: na gosto po gozdnih jasad in pogoriščih in posamično med kulturnimi rastlinami na njivah. To so delali tako spretno, da so jim žandarji in financar-

ji težko prišli do živega.

Pa je prišel v naše kraje službovat mladi stražmojster Johan. Bil je odločen, na hitro opraviti s tobakarskimi prestopniki in utajevalci. Podkupil je nekaj vohljačev in kmalu je prišlo obvestilo, da Kolčarjev Nace iz gozda nosi natrane vreče tobaka. Naslednji dan je šel Johan sam v zasedo, da bi požel vso hvalo po uspešni akciji in hitro napredoval v službi.

Bilo je že pozno popoldne, ko je Nace sopihajoč pricijazil veliko vrečo iz gozda in padel v stražmojstrovu zasedo. "Stoj in žakelj odveži," je strogo ukazal žandar in dvignil puško z nasajenim bodalom. Mož postave je oblastno posegel v vrečo in prinesel iz nje zgrabek zelenih listov. "Tako, Nace, tvojih goljufij s tobakom je za vselej konec," je zmagovalno povedal Johan Nacetu v brk. Ta pa je žandarja mirno potrepljal po rami, pokazal na epolete in se zasmejal: "Jejnata, gospod stražmojster, škoda da nosite dve zvezdici, pa ne znate razlikovati tobaka od robide." Johan je še enkrat pograbil pest listov, jih povohal in osramočen odšel. Kajti okoli njiju se je že nabirala gruča radovednežev. Kmalu nato je odšel drugam. Še prej pa se je dobro poučil o tobaku.

Leopold Sever

XXXIII. PESTRA IZBIRA PLETENIH POSOD

Nekdaj so po naših domovih pletli veliko različne posode, največ pozimi, ko ni bilo toliko drugega dela. Moderni čas je tudi tej dejavnosti zadal hud udarec in redki so še, ki se lotevajo tega prastarega rokodelstva. Med temi sta tudi Ožbej in Karel Grčman, vnuk in dedek iz Starega trga pri Višnji Gori. Dvanajstletni Ožbej se je tega hvalevrednega dela lotil, ko je imel šele štiri leta. V tem času je izpod njegovih spretnih rok izšlo že lepo število cajn, cambohov, košar, čolničkov, korb in drugih pletenih posod. Del njegove pletene proizvodnje vidimo tudi na sliki. Ožbej plete pod skrbnim nadzorstvom dedka Korla, s katerim sta velika prijatelja. Korel poleg tega naredi za domače potrebe še lesene grablje, brezove metle in drugo orodje. Ljubitelja domačega rokodelstva izdelke delata iz srobotovine, leskovine, kalinovine in hudolesovine. Obema iskreno čestitamo k rekordu, še posebej pa mlademu Ožbeju, ki je, glede na leta, pravi "mojster svoje stroke".

Lepo in koristno bi bilo, če bi v starodavni Višnji Gori ob prazničnih dnevih pripravili kakšno razstavo ali mali semenj takih in podobnih izdelkov, saj pletenje košar že dolgo ni več gospodarska, temveč predvsem kulturna dejavnost.

Leopold Sever

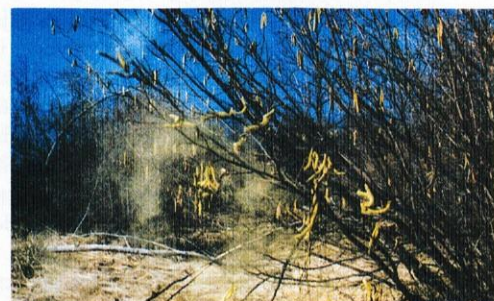
RUMENA NEVARNOST

Rumenih nevarnosti je več. Lahko je demografska in pomeni širjenje rumene rase v Evropo. O njej so včasih veliko govorili in pisali. Lahko je bolezen rumena mrzlica, ali pa čisto navadna rumena nevarnost, ki lahko uide v hlače. O nobeni od teh ne bomo brali.

Beseda bo o nevarnosti (rumeni seveda), ki jo prinaša cvetni prah - pelod. Na sliki vidite rumen oblaček peloda, usipajočega se z leskovega grma. Naenkrat je bilo v zraku nekaj milijonov teh drobnih teles. To so pravzaprav mirujoče moške spolne celice, ki s pomočjo vetra pasivno iščejo jajčne celice, dozorevajoče v ženskih cvetovih. Le majhen odstotek peloda najde svojo "ljubezen", vse ostalo propade in

gre v naravno reciklažo. Rastlinam s takim opravevanjem pravimo vetrocvetke. Z dihanjem pride pelod v dihalne poti in pri občutljivih ljudeh povzroči težave z imenom alergija. Leskov pelod ni najhujši. Več težav delajo pelodi trav in drugih vetrocvetk. Posnetek je nastal na senošetih blizu Brezovega Dola v Suhi krajini.

LS

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

SUŽNJI V RIMSKEM IMPERIJU. MESTNI ALI HIŠNI SUŽNJI

V starem Rimu je skoraj vsa proizvodnja temeljila na suženjski delovni sili. Zato si Rimljani niso mogli niti predstavljati življenja brez sužnjev. To je še posebej veljalo za centralni del države na Apeninskem polotoku in v neposredni sosesčini, kamor sodijo tudi naši kraji. Servus, to je suženj (obeh spolov) je prideloval hrano, skrbel za živino, izdeloval potrebščine, stregel, gradil, učil, se bojeval in bil še kako drugače koristen lastniku. Glede na lastnino so razlikovali državne in zasebne sužnje. Po opravih, ki so jih imeli, pa bi jih v grobem razdelili na mestne ("gospoke") in podeželske ("kmečke") sužnje. Prvi, lahko bi jim rekli tudi hišni sužnji, so bili večinoma na boljšem kot drugi. Za sužnje v domusih so odbirali, vzgajali in kupovali mladeniče in mladenke primerne zunanosti, z naravnim nagnjenjem k čistoči in zvestobi. Bistrejše in spretnejše otroke je gospodar dal v uk. Obiskovali so nekakšne tečaje, kjer so pridobili potrebno znanje in spretnosti. Taki sužnji so večkrat postali znani vzgojitelji gospodarjevih otrok. V tem so prednjačili sužnji grškega porekla. Hišni sužnji so bili na splošno lepše oblečeni, primerno hranjeni in v

okviru svoje dejavnosti tudi upoštevani. Gospodarji, ki so imeli manj kot deset sužnjev, so sodili med revnejše. Na višku rimske vladavine so imeli posamezniki povprečno okoli petdeset sužnjev, nekateri pa tudi več sto. Od gospodarjeve narave je bilo odvisno, kakšen je bil s sužnji: nekateri so bili sila surovi in neusmiljeni, drugi pa bolj človeški. Primer take suženjposestniške dobričine je trgovec Epafrodit v Finžgarjevem romanu Pod svobodnim soncem. V tej knjigi so nazorno opisane vse službe, ki so jih opravljali hišni sužnji v pozni rimski dobi.

Primer hišnega sužnja povzemamo po znanem mozaiku iz Bregarijsove vile rustike v Prunusu, uro hoda ali pol ure ježe od Acerva. Iz podobe je razvidno, da je mlad suženj Nejos, vzgojitelj patricijevih otrok, skoraj enakopraven član Bregarijsove familije. To kaže na epafrodijsko dobrotčnost inovitega gospodarja. Na desni strani vidimo enega od Bregarijsovih otročaje, ki se nagajivo skriva za dragoceno zaveso. Kaj hočemo, otroci so bili že v rimski dobi hudo navihani.

